

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

22 maiu st. v.

3 iunie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în

Strada principală 375 a.

Nr. 20—21.

ANUL XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Țina satului.

— Novelă. —

I.

Ta ghici bărbate ce Ț-am adus dela țerg? — Țise Irina, aburindu-și în pumni și bătând picidorele în pământ, ca să le desmortească.

— Ce altă mai bun decât pâne, carne.

— Ți de carne, da nu se mănăncă, da ore nu te-oi supără?

— Nu, da numai nu pricep de ce-ai cumpărat așa frumos cociug, nu puteai să aduci cumpăraturile în al teu, aista-i cociug pentru sărăcia noastră? da așa mi se cade decă te las singură în țerg, tu în loc pe ce-ai vëndut să-mi aduci parale, că ia mâni poi-mâni vin ghirurile, și dór șcii că de nu avem, ne iau gulerății și cenușa din vatră.

— Dór nu l'am cumpărat bărbate, ecă paralele pe vëndături.

— Dar de unde ai cociugu? Cine Ți l'o dat; ia dă-l încóce.

— Baiu, că me-i ocări, mai bine să-l duc înapoi unde l'am găsit.

— Cum l'ai găsit?

— Dă bărbate, cum se găseșce, șcii cât de cu nopte am purces în țerg și când me'nțorceam, numai ce vënd lângă pridvoru bisericeii Stu Neculai cociugu ista și pe lângă densusul se 'nvértiau un duium de căni și porci. Intei am gândit, că-i liturghie și că l'o fi lăsat cineva afară ca să mērgă să se 'nchine, da când me uit eu bine, biserica cetluită cu tóte zăvórele și prin pregiur țipenie de om, atunci... veđi o avut noroc... am alungat porcii și căni și am redicat coperișul, și ce cređi c'am vëndut, of! par că mi se rupe inima, sfērși ea, suspinând.

— Pesemte c'ai nebunit femeie, de aiureșci de atăta vreme, da și eu pare că am pe dracu de nu caut — Țise el, trăgēnd cociugul cu repeđiune, dar redicând capacul, remase privind.

— Vai! ce-ai făcut, nevastă!...

— Gheorghe, de Ții la mine măcar o frântă, să nu-mi bănueșci, da par că decă erai tu il lăsa să-răcuțul să-l mănănce porcii, nu te gāndeșci la păcatul lui Dđeu?

— Dă Irinā reu ai făcut, da vorba ceea bine erā cumetre să nu fi vinit, da decă ai vinit, șeđi și mănăncă. Aista-i pui boeresc și nu șciu đeu, ce-oi creșce, miere ori venin?

— O Dómnē! par că și între dēnșii nu sūnt ómeni care ne Țin parte.

— Ei, nevastă cu o flore nu se face primăveră.

— Vorba-i ba dintr'o sēmēntă bună rodeșce un lan întreg, sūnt și între dēnșii o mulțime care ne Țin parte, apoi dar cum se svērli cupiciorul, póte că Ți svērli norocul, tot nu avem copii, ia om avē o māngăiere la bētrānețe.

— Dă l'om creșce Irinā, deie Dumnedeu să fie cum procoșci tu și să remān eu de minciună. Da ore ce-o fi đicēnd pe tāblița asta dela gāt? și ce tot dórme?

— De unde vrei să șciu, ian du-te de chiamā pe mama Vlada, șcii că descāntă, póte l'oi fi deochet eu, ori tu.

— Me duc Irino, tu încāldēșce niște lapte, póte Ți lihnit de fóme. Ce cătea de mamā.

Cum ești Gheorghe din casā, ea se plecā să-l sārute, inse repede se stāpāni și-și făcū cruce đicēnd:

— Uite, ce erā să fac, póte nu-i botezat și puteam păcātuí de-l sārutam așa spurcat. Da ce bine imi pare că am să am un copil, ba încă cum? boieresc, frumos ca un ānger.

— Bine te-am găsit, Irino, da ce poelon ai adus satului? — grāi bētrāna Vlada, alăturāndu-se de cociug, ér dupā ea nāvālirā o mulțime de fete, neveste și copii ce cu nerābdare impregiurarā copilul, redicēndu-se în vērful degetelor ca să potā vedē peste cei de'naintea lor.

Mama Vlada dupā ce-l privi lung, cuvēntā: — E adormit, l'a farmecat ducās'ar pe pustii, ori póte-i luat de iele, uite cum intinde mánile și-și frāmāntā buzele, ian să chemi pe părintele să-i cetēșcă ceva. póte nu-i botezat... Da ce đice pe tāblița asta; care șcie carte dintre voi? intrebā Vlada intorcēndu-și capul cătrā sāteni.

— Eu — cuvēntā Ionel, eșind innainte mititel și rumen.

— Ei decă ești iscusit ia veđi ce đice aici?

Ionel luā tāblița în mánile ce-i tremurau și purtāndu-și degetuțul pe ea, incepū a sloveni incet, dar din ce în ce ochii i se deschideau mai mari, și părea tot mai nedumerit.

— Ei ce đice bre Ionel?

— Dă, mamā Vladā, așa cuvēnt se vede că încă nu l'am invēțat cu dl profesor, că nu-l pricep.

— Ți tare fētu-meu, că póte om putē noi tālmāci.

— Apoi ecā, đice așa: Mar-ga-re-ta.

— Ei apoi bun, Ionel, tocmai cum o chiamā pe fata Țitarului. Da mai la vale ce đice, Ionel?

Ionel  r slovene ce, apoi cite ce : Botezată in v rst  de trei s pt m ni.

— Halal odată b et, ce bine imi pare că-i botezată, ia  ine un gologan, du-te de- i ia dela du-ghian  ni te acadete — cuv nt  Irina, plec ndu-se  i s rut nd copila ce incepuse a se mi c  de când fata S ftica adusese o ulci  cu lapte  i o hr ni .

— Ei apoi dar să ve fie de bine, să o cre e i s n to i. să fie cu noroc  i să ajunge i să-i s ruta i cununiele —  ise Vlada e ind din casă.

— Mulţămim,  i să-i joci la nuntă — respunse Irina  i Gheorghe.

— Leli a Irin  — gr i S ftica — d'apoi asta c nd s'a face mare m n nc  om, d mne ce inimă au boeri ele să lapede a a odor, noroc de dumnet , altfel o rupeau porcii. s r cu ii pe c ti nu se aude că i-o găsit lăpădați  i m nca i de dihanii.

— Chiar noroc, S ftico, da drept spui, că m ndr  o să fie, da ve i tu, nu vreu să șcie nime că-i a altora.

— Vai leli a, da cine ar spune să-i cadă limba, cum  -ar face a a păcat.

Ele i-au a ternut intr'o albie o pernă mare, de c p tei i-au a e at un cultucel  i in fiecare  i când Irina avea de dus undeva in trebi orila lucrat c mpul, fetele se r nduiau câte una să o p zesc , să o legene  i să o ad rm  in c ntecele str mo e i.

Astfel pe bra ele lor copila res ria din  i in  i până ce se f c  feti can ,  i de ce cre cea  i cre cea  i frumuse a. Păru-i cădea in valuri ca un fuior de m tas  cenu ie, umbrindu-i obrații albi ca fulgii  i p ta i de rumen la tinere ii, căutătura i er  duios  sub genele lungi  i negre,  r de asupra lor sprincenele drepte  i sub iri păreau trase ca cu p na. Er  veselă, dar de multe ori rem nea g nditoare,  i de blajină  i ademinetore ce er , sătenii o poriclise »Dina satului.« Nimeni ca ea nu șciea să- i iubesc  p rin ii, lucr  t t  diua ca să le cru e b tr ne ele  i se uită la ei,  i-i iubi  ca pe luminile ochilor.  r după ce- i ispr vi  trebile,  i infibg i furca in br u, se a e   pe prispă  i dulcile g nduri  i aiuriau min-tea ; pe când degetele lungi, sub iri  i albe, scoteau firul ca mre a de paingen.

Astfel in g nduri sta intr'o s r  pe prispă, când ni te pa i o făcură să- i redice capul cu grăbire ; dar nu er  Ionel, ci b tr nul tată ce veni  cu ochii in lacrămi. Ea v d ndu-l  i aruncă furca,  i sărindu-i inainte i se prinse cu am nd ue m nile de g t, s rut ndu-l  i intreb ndu-l ce are, or de-i bolnav ?

El o privi lung, o sărută pe ochii ume i, apoi desprind ndu-i m nu ele de după g t  i spuse : N'am nimic, dragă fată ; numai erau mul i c r u i pe drum  i mi-a dat colb in ochi.

— Vorbă-i tătucă, par că eu nu te cunosc, aista-i colb boeresc — cuv nt  Mărgărinta ce remase afară la un semn, ce-i f c  tatăl seu intr nd in cas .

Irina trezită din somn de cl mp nela u ei se redic   i v d ndu-l, sări 'n picioare. —  r ceva dela curte, mo nege, arde-ar până in temelie să me inc l esc la focu-i.

— Ce să fie, ia obrații  i b tr ni o fost necinsti i inaintea curtenilor, las că mi-o spus vorbe próste, da m'o  i pălmuit nevestă, pentru că le-am spus că nu pot face de trei ori boeresc, că p m ntul meu rem ne nelucrat, că-s b tr n  i sărac  i că nu am de unde plăti să mi-l muncesc  al ii — sf r i b tr nul sup rat.

— Ei vorbă-i, las bărbate că d r nu e ti tu dint i  i de pe urmă, nu șcii că a a s nt ei, nu au sl nt nimic pe lume dec t *banul*  i mărirea  i pentru ele te ucid. La d n ii cinstea-i cea mai mare necin-

ste,  i b tr nu decă nu-i boer  i *rob*, că ori cine-i sărac  i ca de ei  i bat joc  i de noi. Par că ce necinste  -o făcut, te-o bătut ca să te p t  fur  cu sila. Las că-i bine, aud că datornicii le v nd mo ia, p te ne-a da Dumne eu vre-unu mai milostiv.

Par că nu mai am incredere in nime ; cel mu cat de  erpe se teme  i de  op rl , ve i tu mărirea  i bog tia schimbă omul, cine șcie ce lighioi or fi  i noii st p ni . . . da  re ce pl nge fata, uite cum  i tot  terge larimele.

II.

Curtea pare că arde de luminată ce este. Odaile s nt pline de  spe i ce s'au adunat  i petrecdup  plăcere. Tinerii joc in sunetul lăutarilor ce c nt  la u a salonului,  r in odaile de pe lături s nt a e ate mese pe care strălucesc gr m  ile de galbeni,  r in giurul lor jucătorii, femei  i b rba i  i schimbă c r ile cu repe iune, privesc cu c da och rui la vecin să-i p t  zări cartea,  i care de căre se s r s - i prefacă fa a pe c t pot mai nep s tore ca celalalt să nu-i ghicesc  cartea. In ochii fiecărui ve i lăcomia de a pr d  pe celalalt  i 'n mi el sca luptă le curg sudorile ca bobii. Mai alături e ospătăria unde e intins  m sa mare, in giurul căreia stau b rba ii benchetuind in sunetul c ntecelor unui taral de lăutari care le c nt  de *inimă albastră*. De abia i l mure ci din noul de fum a  ig rilor chipurile vine i cu ochii painjeniti, z bind in ne cire, privindu-se, rid nd, pl ng nd, s rut ndu-se  i de ertau paharale in al căror fund privesc cu sete inholb ndu-se.

Slugile in odaia de alături  i rupeau r ndul dela crep tura u ei  i dela but iolele cu vin, din care de ertau câte-un g t, inainte de a le da.

La ac st  slujbă er  pus  i Ionel, care n bi de slugi b  de-a valma cu ele. Dela o vreme in se sim i că mintea i se ingreue, că capul  i arde, că ar ride, că ar pl nge,  r când cerc  să p  esc  i se p r  că i se afundă piciorul. O slugă v d ndu-l astfel, il scóse din odaie, d ndu-i drumul pe scara din dos,  i tot poticnindu-se e i. — Dar c nd deschise u a, recorela no tii  i limpe i mintea, cerul er  senin  i lumina lunei mistuise stelele ; din când in când se au i  grierul t ind tăcerea no tii, c tr  mun i zarea er  in se ca intr'o picl , totul părea mai fermecător sub ra ele lunei. —  i când Ionel se desmetici bine  i se sim i  r ca de obicei, o porni in nainte. In del numai se opri  i privi in urmă-i, părea că nu-i vine a crede, că frumoșele lumini ce se ing nau printre ramura d s  erau a acelei cur i in care v duse at tea.

— Nu me- i mai prinde de acuma să me ademine i  i să me face i ca pe voi —  opti  el, pribegind cu pa ii  i g ndul. Redic nd capul se trezi in naintea casei iubitei lui. Opa ul lumină in lăuntru  i Ionel r z m ndu-se de părete, privi cum pe l i a de l ng  ferest  tihnită dormi   ina, ochii ei s p r tori de fulgeri erau acoperi i de ple pele cu gene lungi, pieptul desv lit se redic  domol in lini tita resuflare,  r sufletul iubitor  i vesel er  amorti  in ad ncul somn ce-i st p ni  făptura. Mult a stat  i a privit-o dar, dela o vreme din ce in ce o vedea mai in umbră, până ce o mistui intunericul, opa ul se st nsese.

Ionel atunci se trezi, privi in giuru-i, diua incepuse a-  desv li lumina, o tăcere ad nc  amortise firea, r ua str luc ia in umbră ca lacrămile in negrele lui lumini. Lui Ionel i se părea că p riul mai duios vue ce, că v ntul mai prielnic adie  i că 'n suflet tot mai mare creșce net lm citul dor.

III.

Eră inspre sëră când Ionel veni supërat și se aședă pe prispă.

— Ce-ai pătit, de ești așa de scârbit — grăi Mărgărinta, netedându-i fruntea.

— N'am pătit nimic, da ai vëdut pe cuconășul ?

— L'am vëdut, îi sarbëd ca o ți de post.

— Fațarnică mai ești, crești că nu șciu cât de drag ț-o cădut ?

— Cui, mie ? să-l indrăgesc, da ce bun avem ?

— Dă tu ai dreptate, să-i urești și eu să-i indrăgesc.

— Și care-i pricina, Ionel ?

— Vești, decă nu eram cum sînt, tu ađi nu erai lângă mine.

— Ionel, da vină-ți in simțiri, ce aiurești și ce cauți la mine atăt de reu, crești că l'am indrăgit, pasă cu gândul, dór îi șciu cât prețuese și că nu umblu decăt să ne smomescă, și eu decă me uit la dënsul și-l ademinesc, vreu să am de cine ride, trebue să-mi rësbun fetele cele cu mintea mai slabă pe care le-áu smomit, de ađi nici le mai șciu părinții.

— Fie cum ăci tu, da tare me tem că te-i prinde 'n capcană, tu nu șcii ce șciu eu, și decă-ți spun să te păzești, e ca să nu scărbești părinții care te-au crescut, au imbëtrănit muncind pentru tine, suferind tóte nelegiuirile, nevoile și batjocorile stăpănilor și de multe ori și bătae și tóte numai pentru tine. Am venit să ț-o spun, mări plec in Mă-răcini, m'am năimit acolo la trier, când m'oi întorce póte te-oi găsi cucónă, ducă-s'ar pe pustii ; și m'oi tocmi la tine hargat.

— Cum să te duci și de ce să cadă pe mine atăta ură, eu care te indrăgesc ca sufletul ?

— Ei, hai să te mai sărut odată, că dór ca frații am trăit și crescut, póte când m'oi întorce te-oi găsi in sărutări boerești. — Apoi cu patimă el o mai strînse lângă sîn, privi cu nesaț in ochii ei adanci și umeđi și eșind afară din casă, plecă cu pași greoi, șoptind : »Ai să te întorci de unde ești.«

— Mărgărinta remase pe prag privind după el și când nu-l mai zări, ochii ei se țintiră in spre curtea mare ce nu eră luminată decăt in aripa dréptă. Eră in odaia lui Radu, ce părea asemeni unui lunatec, se frământă trupeșce și sufleteșce cutrierând in lung și in lat odaia și vorbind singur.

— O cunosc și atăt de bine imi aduc aminte, că tocmai astfel am vëdut-o și eră ca acest chip, fără bănuielă — dar unde ? Cum să vëd așa ființă ș-apoi să-o uit și să nu-mi amintesc decăt astăđi când o revëd. Și când am mai iubit o țerancă ? — Póte eram copil ! dar ea ađi e tot atăt de tinëră ca atunci . . . Cu tóte acestea chipul ei imi lumină sufletul. — Unde oi fi vëdut-o ? — Póte am visat ? — Dar nu, nu e vis — răcni bătënd piciorul in pământ — am vëdut-o și o vëd tot cu acei ochi, cu care de multi am mai privit la dënsa, inse de mult . . . când ? — Și atunci își apucă fruntea strîngënd-o intre mâni, că dór își va aminti, dar totuș inzădar, nu-ș aminteșce, și cu tóte că chipul ei l'a vëdut acum întëia oră 'n vieță, il simte născut in sufletul seu.

(Va urmă.)

Adela Xenopol.

Noi ne vorbim . . .

Noi ne vorbim de câte 'n lună
Și eu din inimă te-ascult,
Și totuș tu nu șcii nimică,
Nu șcii cât te iubesc de mult.

Ai și dreptate : nu ț-am spus-o . . .

Noi ne vorbim de câte 'n lună,

Dar vești, imi e cu neputință

Să-ți spun iubirea mea nebună.

Și-s hotărît cu mare pază

In pieptu-mi s'o innăbușesc.

Dar tu vei șci de tóte cele.

Dar nu vei șci cât te iubesc.

Ioan N. Roman.

Nunta lui Figaro.

— Comedie in 5 acte, de Beaumarchais. —

(Urmare.)

Contele. Nu șciu nimic ; mai puțină uniformitate póte, ceva mai întepător in maniere, nu șciu ce, ce produce farmecul, câte-odată un refus ; mai șciu eu ? Junele nóstre femei cred că indeplinesc totul, iubindu-ne : dicënd odată acësta, ele ne iubesc, ne iubesc (când ne iubesc !) și sînt atăt de mult obligătore, și intotdëuna, și fără intrerupere, incăt te trezești surprins int'ro frumósă sëră că ești pre săturat de fericirea ce o cauți.

Contesa. (Aparte.) Ah ! ce lecție !

Contele. Intr'adevër, Susano, m'am gândit de mii de ori, că decă noi căutăm aiurea acëstă plăcere care n'o mai găsim la dënsule, pricina este că nevestele nóstre nu cunosc indestul arta de a susține gusturile nóstre, de a-și improspëta amorul, de a re'nviă, pentru a dice astfel, farmecul posesiunei lor prin farmecul varietății.

Contesa. (Ofensată.) Așa dar, ele datoresc totul ?..

Contele. (Ridënd.) Și bărbatul nimic ? Schimbăvom noi mersul naturei ? Sarcina nóstră a fost de a le dobândi, a lor e . . .

Contesa. A lor ? . . .

Contele. E de a ne ține inlântuiți : și asta se uită de multe ori . . .

Contesa. N'aș uită-o eu . . .

Contele. Nici eu.

Figaro. (Aparte.) Nici eu.

Susana. (Aparte.) Nici eu.

Contele. (Luând mâna femeii sale.) Se vede că e un ecou aici ; să vorbim incet. Tu n'ai nici o nevoie de a mai gândi la așa ceva, de ôre-ce amorul te-a făcut așa de vie și așa de frumósă ! cu un grăunte de capriciu, tu vei fi cea mai supëratóre amantă ! (O sărută pe frunte.) Susana mea, un castilan n'are decăt cuvëntul seu, ca cel mai scump lucru pe lume. Etă-ți tot aurul ce ț-am făgăduit pentru rescumpërarea dreptului ce nu-l mai am asupra deliciosului moment ce-mi acordi tu. Dar precum grația ce-o adaugi acum, e fără de preț, voi să-ți prezentez și acest brillant, pe care-l vei purtă pentru dragostea mea.

Contesa. (Făcënd o reverență.) Susana primeșce totul.

Figaro. (Aparte.) S'a mai vëdut pe lume o astfel de tálhăriță !!

Susana. (Aparte.) Etă că ne sosesc frumóse lucrishóre !

Contele. (Aparte.) E posticiósă de aur. — cu atăt mai bine.

Contesa. (Uitându-se in fund.) Dar vëd niște lumini ce se apropie . . .

Contele. Sînt nuntașii tei : să intrăm un moment in unul din pavilónele acele până ce ei vor trece.

Contesa. Prin intunec ?

Contele. Și pentru ce nu... avem ore ceva de cetit? (O duce incet.)

Figaro. (Aparte.) Ea se duce... Pe legea mea! bănuiam eu. (Innainteză.)

Contele. (Ingroșându-și vocea.) Cine trece pe aici?

Figaro. (Furiuos.) Nu trece, ci vine inadins.

Contele. (Incet contesei.) E Figaro! (Fuge.)

Contesa. Te urmez. (Între în pavilionul din stânga, pe timp ce contele se perde între copaci, în fund.)

Scena X.

Figaro, Susana.

Figaro. (Căutând să-i vedă unde se duc.) Nu mai aud nimic! au intrat înuntru! Êtă-me-s dar unde așteptam să ajung! (Cu un glas aiurat.) Ei voi, soți stângaci, cari plătiți spioni și ve rotiți luni întregi în giurul unei bănueli, fără a pune mâna pe nimic, de ce nu me imitați voi pe mine? Din ziua întei urmăresc pe femeia mea, și-i ascult pe urme, cât te-ai rotii într'un călcăiu pui mâna pe tot: e lucru pré incântător, nu mai rămâne indoielă, și șcui cum trebuie să te porți. (Mergend repede.) Din fericire, eu nu me ingrigesc de loc, și tradarea ei nu-mi mai face nici cald nici rece. A! am pus mâna în sferșit pe ei.

Susana. (Intrând incet, aparte.) Ai să-ți plătești frumosele tale bănueli. (Cu vocea contesei.) Cine-i acolo?

Figaro. (Estravagant.) Cine-i acolo? Cel ce-ar vré din totă inima ca ciurma să fi innădușit din fașă...

Susana. (Cu vocea contesei.) Ei, dar... e Figaro...

Figaro. (Priveșce și dice repede.) Dômnă contesă!

Susana. Vorbeșce incet.

Figaro. (Repede.) Ah Dômnă! cerul te trimite apropo! Unde cređi că e stăpânul?

Susana. Ce me impôrtă un ingrat? Ian spune-mi...

Figaro. (Mai repede.) Și Susana, soția mea, unde cređi că se află?

Susana. Dar vorbeșce mai incet.

Figaro. (Fôrte repede.) Auđi! Suzon, pe care-o credeam cu toții așă de virtuôsă! așă de rezervată! Ei sânt inchiși colo! Me due să strig...

Susana. (Inchidendu-i gura cu mâna, uită a-ș deguisă vocea.) Nu strigă, Figaro!

Figaro. (Aparte.) Ei, e Suzon! Goddam!

Susana. (Cu tonul contesei.) Pari ingrigit!

Figaro. (Aparte.) Trădătore! Vrei să me surprinđi...

Susana. Trebuie să ne resbunăm, Figaro.

Figaro. Ai intr'adevăr mare poftă să ne resbunăm?

Susana. Ce? cređi că eu nu fac parte din secsul meu? Dar bărbații au sute de mijlôce...

Figaro. (Confidențial.) Dômnă, nu-i aceea mica de prisos... Și mijlocul femeilor prețueșce... mai mult decât tôte.

Susana. (Aparte.) Ce palme i-aș da.

Figaro. (Aparte.) Ar fi nostim de tot ca inna-

Toaletă de ocaziune.

Toaletă de dantele.

Toaletă

inte de nuntă...

Susana. Dar ce-ar insemnă o astfel de resbunare, decă puțin amor n'ar impodobi-o?

Figaro. Credeți că... cu tôte astea... numai respectul opeșce...

Susana. (Jignită.) Nu șcui decă intr'adevăr o cređi, dar ved că n'o ăici cu totă inima.

Figaro. (Cu o căldură comică, în genunchi.) Ah! Dômnă! te ador! Priveșce bine acest loc, acest timp, aceste impregiurări, și necazul ce-l simți va puté in-deplini grațiile ce lipsesc rugăciunii mele.

Susana. (Aparte.) Me mânâncă reu palma.

Figaro. (Aparte.) Inima-mi bate...

Susana. Dar, dle, te-ai gândit bine?

Figaro. Da, dnă, da. m'am gândit.

Susana. ... Că pentru furie și pentru amor.

Figaro. ... Tot ceea ce nu se potrivește e perdut.

Mâna d'tale, dnă.

Susana. (Cu vocea ei naturală, dându-i o palmă.) Na-ț-o!

Figaro. Ah! *Demonio!* ce labă!

imi place așa dragoste! O! ce fericire! ce plăcere! de o mie de ori norocit Figaro! Dă-i innainte, pre iubita mea, nu te osteni deloc. Dar după ce me vei fi impetritat peste tot corpul cu degetele tale, privește cu bunătate. Suzon, pe omul cel mai fericit din câți au fost vr'odată bătuți de femei.

Susana. Cel mai fericit? Ștregarule! șcii să in-trebuințezi așa de bune mijloce chiar pentru o con-tesă, încât eram să cad cât pe ce in cursă pen-tru dnăsa.

Figaro. Dar puteam eu să me înșel la sunetul gla-sușorului teu ascuțit?

Susana. (Ridënd.) Cum? ai știut! Ei, las, ca să-mi resbun eu.

Figaro. Să târnosești și să-i păstrezi încă ură cuiiva, — e un lucru pre femeiesc. Dar spune-mi prin ce fericită întâmplare te vîd aici, când eu te cre-deam colo cu el; și cum aceste strae ce me înșelau, te arăt acum așa de nevinovată?

Susana. Ei! tu ești un nevinovat care vîi să te prîndi in capcană in-tinsă pentru un altul. Nu-i greșela noastră, decă voin-d să punem mâna pe-o vul-pe, prindem doue deodată.

Figaro. Cine prinde pe cealaltă?

Susana. Femeia lui.

Figaro. Femeia lui?

Susana. Femeia lui.

Figaro. (Nebunește.) A Figaro! du-te și te spen-zură; n'ai fost in stare să ghicești una ca asta!... Femeia lui! O! de doue-spredece, seu de cincispre-dece mii de ori pline de spirit femeii! Astfel dar să-rutările de mai adiniô-rea?...

Susana. Le-a primit Dómna.

Figaro. Dar a pagiu-lui?

Susana. (Ridënd.) Dom-nul.

Figaro. Dar cele de după jilt?

Susana. Nimene.

Figaro. Ești sigură, me rog?

Susana. (Ridënd.) Plouă cu palme, Figaro!

Figaro. (I sărută mâna.) Ale tale sînt niște adevărate juvaeruri... Dar ceea a contelui eră de soiu zdravăn.

Susana. Atunci, îndrăsnețule! umilește-te!

Figaro. (Face tot ce vorbește.) Da, ai dreptate; in genunchi, proșternat, cu pântecelul la pământ...

Susana. (Ridënd.) Ah! sermanul conte! cât s'a necășit...

Figaro. (Se ridică pe genunchi.)... Ca să do-bândescă un favor... dela femeia lui.

D A.

de mirésă.

Toaletă neग्रă de mētasă.

Toaletă de ocașlune.

Susana. (Mai dându-i alta.) Ce labă! Inghite-o și pe asta.

Figaro. Ei, *ques-a-quo!* Pe toți dracii! se vede că ađi e điua palmelor!

Susana. (Il pãlmuește la fiecare frază.) A! *ques-a-quo?* *Susana!* și asta ți-i resplata pentru bănuelile tale; ętă pentru resbunarea ta, și pentru trãdarea ta, pentru turburãrile tale, pentru injuriile tale și pentru proiectele tale. Iti place astfel de dragoste? Ian spune-mi, ca ađi diminēțã...

Figaro. (Ridënd se ridică.) *Santa Barbara!* da,

Scena XI.

Contele intră prin fundul teatrului, și merge drept la pavilionul din dreapta; *Figaro*, *Susana*.

Contele. (Lui însuși.) Inzădar o caut prin pădurice; poate c'a fi intrat aici.

Susana. (Lui Figaro incet.) El îi.

Contele. (Deschizând pavilionul.) Siuzon, ești aici?

Figaro. (Incet.) El o caută... și eu credeam...

Susana. (Incet.) El n'a recunoscut-o.

Figaro. Vrei tu să-i dăm pe foi? (I sărută mâna.)

Contele. (Inturnându-se.) Un om la picioarele contesei?

Figaro. (Sculându-se imediat și deguisându-și vocea.) Iertă-me, domnă, decă nu m'am gândit, că această întâlnire ordinară, eră destinată pentru nuntă.

Contele. (Aparte, innaintă puțin.) Acesta-i omul din etac. de ați dimineță.

Figaro. (Continuând.) Dar nu se va pute, și că un obstacol atât de prost a întârziat plăcerile noastre.

Contele. (Aparte.) O turbare! morțe! pe satan...

Figaro. (Incet.) A început să ieie foc! (Tare Susanei, conducând-o spre pavilionul din dreapta.) Să ne grăbim dar, domnă, și să indeplim tot ceea ce am perdut; când am fost nevoit să sar pe ferestă.

Contele. (Aparte.) A! totul se descopere în sfârșit!

Susana. (Lângă pavilionul din dreapta.) Innainte de a intră, ia sēma decă nimenea nu ne-a urmărit. (Figaro sărută pe Susana.)

Contele. (Strigă.) Resbunare!

Susana. (Fuge în pavilionul în care-s Fanșeta, Marcelina și Serafim. Dând un țipet.) A!

Scena XII.

Contele, *Figaro*, *Pedril*.

Figaro. (Cuprins de braț de conte, prefăcându-se că e cuprins de grăză.) E stăpânul meu!

Contele. (Recunoscând pe Figaro.) A! spenzuratule! tu ești! (Strigând.) Hei! cineva.

Pedril. (Alergând.) Stăpâne, în sfârșit te găsec!

Contele. Bun! e Pedril. — Tu ești singur?

Pedril. Sosesc dela Sevilla în gōna calului.

Contele. Apropie-te de mine, și strigă cât ce poți!

Pedril. (Strigând cât ce poate.) N'am găsit nici urmă de pagiu! (Presintând un pachet contelui.) Eca pachetul.

Contele. (Respingându-l.) He! dobitocule!

Pedril. Dar stăpâne, mi-ai poruncit să strig.

Contele. (Ținând mereu pe Figaro.) Ca să chemi! — Hei! cineva! decă m'auđiti, veniți cu toți!

Scena XIII.

Pedril, *Inghite galușcă*, *Contele*, *Bartolo*, *Figaro*, *Antonio*, *Bazile*, *Impușcă'n lună*, *țerani* și *țerance*, *valetii cu candelabre*. (Teatrul se luminează.)

Bartolo. (Lui Figaro.) Veđi bine că la primul teu strigăt...

Contele. (Arătând pavilionul din dreapta.) Pedrilo! păzeșce ușa acesta! (Pedril se pune innaintea ușei.)

Bazile (Incet lui Figaro.) L'ai surprins cu Susana?

Contele. (Arătând pe Figaro.) Și voi toți, vasalii mei, incungiu-rați-mi pe acest om, și-mi veți responde de el cu viața.

Bazile. A! a!

Contele. (Furios.) Tăceți! (Lui Figaro cu un ton

inghețat.) Acum, cavalerul meu, să-mi responđi la tot ce te voi intrebă eu.

Figaro. (Rece.) Și cine m'ar pute scuti, stăpâne! În acest moment dominezi asupra tuturoră, numai asupra dumnitale nu.

Contele. (Conținându-se.) Asupra mea nu?!

Antonio. Așă vorbă mai înțeleg și eu!

Contele. (Er furios.) Nu, decă ceva ar pute să-mi aprindă mai tare furia, apoi e de sigur aerul liniștit de care el pare cuprins!

Figaro. Sântem noi ore soldați ce omor și las să fie omoriți pentru interese ce nu le cunosc? Aș vré să știu, me rog, pentru ce să me supăr, să me tulbur?...

Contele. (Afară de sine.) O turbare! (Conținându-se.) Om al lui Dđeu, ce te prefaci că nu șcii nimic, ne vei spune cel puțin, cine este acea femeie ce se află acum condusă de tine în acel pavilion?

Figaro. (Arătând pe celalalt pavilion.) Intr'acesta?

Contele. (Repede.) Nu, intr'acesta.

Figaro. (Rece.) Atunci se schimbă lucrul. — Acolo unde arăți dta, se află o tinără personă care me onoreză cu bunătățile ei particulare.

Bazile. (Mirat.) A! a!

Contele. Il auđiți, dlor?!

Bartolo. (Mirat.) Il auđim.

Contele. (Lui Figaro.) Și acea tinără personă are ea un alt angajament, pe care dta-l cunoșci?

Figaro. Șcii că un mare senior s'a ocupat cātva timp de dēnsa; dar fie că el a negligat-o, séu că eu îi plac mai bine decăt el, ea astăđi me preferă pe mine.

Contele. Te pref... (Conținându-se.) Cel puțin, e naiv, căci ceea ce el mărturiseșce, dlor, am auđit eu însu-mi, cu urechile mele, ve jur, din gura chiar a complicei lui.

Inghite galușcă. (Increment.) Co... omplicei lui!

Contele. (Furios.) Deci, când desonōrea e publică, trebuie ca și resbunarea mea să fie publică. (Intră în pavilionul din dreapta.)

Antonio. Drept e!

Inghite galușcă. Dar ca... are, me rog, a luat femeia ce... eluilalt?

Figaro. (Riđend.) Nici unul n'a avut acesta bucurie.

Scena XIV.

Aceiași, *Serafim*.

Contele. (Vorbind în pavilionul din dreapta, strigând pe cineva ce nu se vede.) Ori ce sfortări sânt de prisos! ești perdută, domnă, și ceasul din urmă ț-a sosit. (Intră fără a privi, aducând pe Serafim.)

Figaro. (Strigând.) Serafim!

Contele. Pagiul meu!

Bazile. A! a!

Contele. (Afară de sine, aparte.) Și totdeuna ăst pagiu indrăcit! (Lui Serafim.) Ce făceai acolo, me rog?

Serafim. (Fricos.) M'am ascuns după cum mi-ai ordonat.

Pedril. Poftim de mai crépă un cal după dēnsul pela Sevilla!

Contele. Intră colo, tu, Antonio! Condu inaintea judecătorului seu pe infamul ce m'a desonorat.

Inghite galușcă. Dar căutai pe dō... omna aco... olo?

Antonio. Dar șcii că-i bună asta... după câte istorii ai făcut dta prin sat...

Contele. (Furios.) Ci intră odată. (Antonio intră în pavilionul din dreapta.) O să vedeți dlor, că pagiul nu eră acolo singur.

Serafim. (Fricos.) Sôrta mea ar fi fost prè crudă decât o inimă simțitoare nu mi-ar fi indulcit amărăciunea.

Scena XV.

Aceiași, Faņșeta.

Antonio. (Trăgând de mână pe cineva, nevedut.) Haide dômna, nu mai așteptă să fii rugată ca să eși, că șcie tâtă lumea c'ai intrat acolo. (Intră, ducend pe Faņșeta.)

Figaro. (Strigând.) Mica verișoră!

Bazile. A! a!

Contele. Faņșeta!

Antonio. (Inturnându-se, strigă.) A! fire-ar!.. stăpâne! e sugubăț lucru de a me alege tocmai pe mine să arăt acestei adunări, că fiica mea este principina tuturor întemplerilor din ea-seră...

Contele. Dar cine șciea, că ea-i acolo! (Vrè să intre in pavilion.)

Bartolo. (Puindu-se innainte.) Dă-mi voe. seniore, lucrul nu-i curat: eu sânt mai cu sânge rece... (Intră in pavilionul din drèpta.)

Inghite galușcă. Etă o trè... ebă cam innodată.

Scena XVI.

Aceiași, Marcelina.

Bartolo. (Vorbind spre pavilion și trăgend pe cineva de mână.) Nu te teme de nimică, dômna: n'are să-ți facă nici un reu, respund eu. (Apare, ținend pe Marcelina de mână.) Marcelina!

Bazile. A! a!

Figaro. (Ridend.) A! ce nebulie! Și mama eră acolo!

Contele. (Alterat.) Și totuș, contesa...

Antonio. Nu-i mai ese din cap...

Scena XVII.

Cei dinainte, Susana, cu eventailul pe față, ese din pavilionul din drèpta.

Contele. A! et-o că ese. (Luând pe Susana cu violență de braț.) Ce credeți, dlor, că merită o asemenea femeie netrebnică... (Susana se aruncă la genunchi cu capul plecat.) Nu! nu!... (Figaro se aruncă la genunchi de cealaltă parte.) Nu! nu!... (Marcelina se pune 'n genunchi. Mai cu putere.) Nu! nu!... (Toți se pun in genunchi afară de Inghite galușcă. Inafară de sine.) Nu!!!... chiar de-ați fi o sută, nu!...

Scena XVIII.

Cei dinainte, Contesa iese din pavilion.

Contesa. (Se aruncă in genunchi.) Cel puțin voi fi eu in număr.

Contele. (Privind pe contesa și pe Susana.) Ah! ce ved?!

Inghite galușcă. He! la na... aiba! uite dômna!

Contele. (Vrè să ridice pe contesa.) Cum, dta erai?... (Cu un ton rugător.) Oh! numai o iertare generoasă...

Contesa. (Ridend.) Dta, in locul meu ai dice: nu! nu!: și eu, și eu pentru a treia oră astăzi, te iert fără nici o condițiune. (Se ridică.)

Susana. (Ridicându-se.) Și eu de-ase-menea.

Marcelina. (Idem.) Și eu de-ase-menea.

Figaro. (Idem.) Și eu de-ase-menea. Se vede că e vr'un ecou pe-aici! (Toți se scôlă.)

Contele. Ecou! — Am voit să-mi rid de ei, și ei m'au tratat ca pe un copil.

Contesa. (Ridend.) Să nu-ți pară reu, dle conte.

Figaro. (Ștergându-și genunchii cu pâlăria lui.) O diulică ca asta formeză bine pe un ambasador!

Contele. (Susanei.) Dar acel bilet cu boldul?..

Susana. Dômna mi l'a dictat.

Contele. Iți datorese intr'adevăr respunsul. (Sărutâ mâna contesei.)

Contesa. Fiecare va avea ceea ce i se cuvine. (Dă punga lui Figaro și diamantul Susanei.)

Susana. (Lui Figaro.) Âncă o zestre!

Figaro. (Zingând punga.) Trei la mână. Dar a fost cam greu de smuncit.

Susana. Ca și nunta noastră.

Impușcănlună. Da me rog, o să ni se deie calțaveta miresei ori ba?

Contesa. (Smuceșce cordeua ce-a păstrat-o atât de mult in sinul seu ș-o aruncă la pământ.) Calțaveta? Ea eră in straele sale ce le-am imbrăcat eu. Et-o! (Băeții nuntași voese s'o ieie.)

Serafim. (Se repede mai iute s'o ieie.) Cel ce poșteșce să mi-o ieie să deie pept cu mine!

Contele. (Ridend, pagiului.) A! bravul meu! n'ai putè să-mi spui cum ți s'a părut o ôrecare palmă de adimioră?

Serafim. (Dă înderèt și trage pe jumătate sabia sa.) In gardă, colonelul meu!

Figaro. (Cu o furie comică.) A primit-o el pe obrazul meu, dle... Etă cum cei mari șciu să facă dreptate!

Contele. (Ridend.) Pe obrazul lui!? Ha! ha! ha! ce dici și despre asta scumpa mea contesă?

Contesa. (Absorbită, își revine in sine și dice cu simțibilitate.) A da! scumpe conte... și pentru tâtă viêta, fără distracție, ț-o jur!

Contele. (Lovind pe umerii lui Inghite galușcă.) Și dta, don Inghite galușcă, ce părere-ți dai acum?

Inghite galușcă. Di... in tôte cele ce ved. dle con... onte... Pe legea mea, eu nume, nu șci-iu ce să mai dic: asta-i pã... arerea mea.

Toți. Minunată părere!

Figaro. Eram sărac, și tâtă lumea me disprețuía. Am arătat puțin spirit, și furia eră să me zdrobescă. O femeie frumoșă, și norocul ce...

Bartolo. (Ridend.) Iți: o femeie frumoșă e norocul...

Bazile. Ce-ți va atrage inimile tuturoră...

Figaro. Să fie cu puțință!?

Bartolo. I cunosc eu pe toți... ai să capeți atâția adulatori simpatici...

Figaro. (Sălutând pe spectatori.) Intru cât nu va fi vorba de femeia seu de averea mea, — îi voi primi pe toți cu plăcere, și chiar me voi crede onorat de simpatiile și laudele lor.

Vodevil.

Bazile. I. S'aib-o zestre intreită
Ș-o nevastă făr de preț...
Nu-ș' de n'ar cădè 'n ispită
Chiar și sfântul Natafleț.
Ș-un proverb din latineșce
Cam astfel ne glășueșce:

Figaro. II șciu eu:

»Gaudeant bene nant!»

Bazile. Nu.:

»Gaudeat bene nant!«

Marcelina. II. Fiecare-ș șcie mama
Ce pe lume l'a născut;
De rest nu-ș pôte da séma,
Căci amorul e tăcut...
Ast secret dă la lumină,
Cum fiul unui smintit
Pôte-ajunge iscusit! (bis.)

Serafim. III. Secs iubit, secs prè ușure,
Ce viêta ne turmentați,

Pe-ori cine vré să ve 'njure
La picioré-l proșternați.
Astfel natura 'nteléptă
Ne conduce-ori ce dorinți
La plăceri, prin suferinți! (bis.)

Figaro. IV.

Ionel, grozav gelos,
Cu nevésta-i n'are odină.
Cumpér' un căne colțos
Și-i dă drumul in grădină.
Nóptea, ce lătrări grozave!
Cănele pe toți îi rupse.
Nu și pe amant ce-l vënduse! (bis.)

Inghite Galușcă. V. Domnilor, ast' co . . . omedie
Ce-ați vëqut-o ju . . . ucând,
Este o icó . . . ónă vie
A poporului plăpând!
De-l apeși el strigă tare,
Me . . . ereu se svêrcoleșce;
Dar to . . . ot in lumea-st mare
Prin cân . . . ántec se sfêrșeșce!

Balet general.

(Fine.)

N. A. Bogdan.

In luntre.

Adormit adórmé lacul
Suspinánd incet din trestii,
Dând acum, ca 'ntotdéuna,
Farmec liniștei acestii.

Și 'n boschetul de pe vale
Oglindit in apa clară,
Jalnic sună ca 'n poveste
Dulce frémăt de ghtară.

Singur așeqat in barca
Las lopețile din mână,
Șópta vëntului in pace
Luntrea tainică o mână.

O! atât de blând și dulce-i
Glasul apei legánate,
Ce îngână de apururi
Trista mea singurátate.

Și cu câtă duióșie
Lin imi picură in minte
Lumea visurilor mele
Și aducerile-aminte.

Că aș sta o viéță 'ntrégă
Legánat de apa clară,
In boschet când jalnic sună
Dulce frémăt de ghtară.

Arthur Stavri.

Grivița.

(Urmare.)

Inainte de a face espunerea acestor dispozițiuni, credem de trebuință, spre mai bună deslușire, a da aci o sumară descriere a pozițiunilor ce urmau a se ataca, și a întăririlor pe cari le rădicaseră Turcii in timpul care se petrecuse dela primele lupte din 8/20 și 18/30 iulie, până in momentul in care avea să urmeze a treia bătălie dela Plevna.

S'a arătat in partea întâia a acestei scrieri importanța strategică a Plevnei, ca nod a 5 mari căi de comunicațiuni cari se incruceșează in acest oraș: 1. Nicopole-Plevna-Sofia; 2. Sistov-Plevna-Sofia; 3. Rusciuk-Plevna-Sofia; 4. Plevna-Lovcea-Selvi-Tirnova; 5. Plevna-Lovcea-Carlovo-Filipopole, și Plevna-Lovcea-Selvi-Gabrova-Filipopole.

S'a descris tot acolo și configurația terenului accidentat, incongiurând acest oraș cu deluri in amfiteatru, cu muchi și créste numérose, cu văi și vâlcelele seci, séu cu páraie, cari brăzdau locul in toate direcțiunile, teren pe care se putea lesne alcătui obstacole deforabile atacului, favorabile apărării. Asemenea obstacole știuse a improvisá Osman pașa spre a opri innaintarea armatei rusești, și a-i inflige doué atacuri sângeróse invingeri.

Intăririle pe cari Turcii le rădicaseră neașteptat din pământ la Plevna, fuseseră considerabil sporite in intervalul dela ultima luptă din 18/30 iulie și data presentă de 25 august (6 septembrie.) Ele se întâlneau acum intr'un semicerc pornind dela Nordul orașului, din malul drept al Vidinului spre Est, trecând prin linia satelor Opanez, Bucova, Grivița, pogorind de aci la Sud-Est spre satul Radișovo, și cernind apoi prin satele Krișin și Olcégaș, la Vest, spre a se întórce éráș spre malul drept al Vidinului.*

Figura acestei linii de intăriri s'a aseménat cu o imensă potcívă ca de 40 kilometri circonferență, care ar avé ambele colțuri rëzimate de malul drept al Vidului, și incovăitura potcóvei, séu partea convéscă a acesteia, întórsă spre Grivița și Radișovo. In năuntrul potcóvei, aprópe de Vid și mai jos de confluența acestui riu cu gârlele Bucovei, Griviței și Tuceniței, este situat, intr'o vale strimțá, orașul Plevna, acoperit și ascuns de muchile și delurile platoului din pregiur. Têrmul drept al Vidului, in această parte, este mai innalt și domină têrmul stâng, și pozițiunea turcésă nu putea fi atacată decât spre Nord, Est și Sud. De pe aceste părți din cari puteau veni atacurile, își combinase și împărțise Osman pașa intăririle.

Aceste intăriri constau din trei linii de *tabii* séu redute in numér de mai bine de 20, așeqate la intervale pe puncte favorabile și alese cu minunată pricepere. Ele erau legate intre dênsele prin șanțuri și drumuri acoperite, erau protegiate de baterii, spriginite innainte și pe flancuri de tranșee de adăpost și de gropi pentru tiraliori. Artileriă și trupe de infanteriă ocupau redutele cari aveau profile puternice, parapete tari, șanțuri adânci.

Frontul Nord al pozițiunilor turcești se intindea dela satul Opanez, lângă malul drept al Vidului, pe cóma delurilor cu povirnișuri drepte și repede cari domină valea Bucovei și scursórea acestei văi in valea Griviței. Acest front érá din fire împărțit in doué linii prin innălțimile de d'asupra váilor Bucovei și Griviței. Linia spre Nord-Vest, numită de Turci *Bucova-Tabia*, avea drept centruri de apărare redutele Opanezului și Bucovei; cea despre Nord-Est d'asupra satului Grivița, se numia de Otomani *Abdul-Kerim-tabia*, și de Ruși și de Români *marea redută dela Grivița*. Acéstă tabiă, spriginită 'nainte printr'un redan, se vedea din pozițiunile ruse și române ca formând o unică și puternică redută care se considerá ca cheia pozițiunii in acea parte. Innapoiá acestui front și sub apărarea lui, se aflá o tabără de trupe turcești. Trupele române erau in fața acestui front Nord al intăririlor Plevnei.

Frontul Est se intindea pe cóma delurilor despărțitoare intre váile Griviței, și consistá dintr'un grup de redute și intăriri construite de pe acelaș sistem

*) Veđi planul Plevnei aci alăturat.

ca ale frontului Nord. Reduta principală aci eră numită de Turci *Hafiz paşa* şi de Ruşi *reduta dela Radîşovo*. Innapoia acestei linii de întăriri eră asemenea o tabără turcescă. şi frontului acestuia stăteau în faţă corpurile al IX-lea şi al IV-lea ruseşti.

Frontul Sud al întăririlor Plevnei incepea la stânga gârlei Tuceniţei, pe cόμεle cari se întind până la malul drept al Vidului. Aci se aflau erăş mai multe linii de redute şi retranşamente solide pe crestele *Muntelui Verde*; ele se numiau tabia seu redutele dela *Krişin*. În faţa lor sta detaşamentul principelui Imeritinski, trecut mai în urmă sub ordinele generalului Skobelef.

Astfel se infăţişau la o repede ochire întăririle pe cari Osman paşa, cu nepregetată activitate şi punând să lucreze la dênsele nu numai oştirea, dar şi poporaţianea din Plevna, le rēdicase până la data de 25 august (6 septembrie.) Aceste fortificaţii, sântem nevoiţi de cadru acestei naraţiuni care imbrăţişeză generalitatea faptelor şi evenimentelor petrecute, a le descrie în mod fôrte sumar, dar lucrările Turcilor, cari furē notabil sporite încă în timpul investimentului Plevnei, precum şi diversele şi importante fortificaţii cari se edificară acolo de armatele aliate române şi ruse, constituiesc un subiect de studiu atrăgător şi plin de învăţăminte mai ales pentru specialist, pentru inginerul militar.

Acum când s'au arătat întăririle în contra căror armata română, împreună cu cea rusescă, avea să se lupte, să dîcem un cuvânt şi de inamicul ce avea să combată, de trupele otomane din Plevna. Efectivul acestor trupe se socotîa, la 25 august (6 septembrie), de statul-major rusec, la cifra de 45—50.000 ômeni. La căderea Plevnei, numărul Turcilor cari depuseră armele, cu ofiçeri cu tot, se urcă cam la 50.000 ômeni validi, şi se aflau în oraş soldaţii turci bolnavi şi răniţi peste 7000, cari, Plevna fiind cu totul impresurată, nu se mai putuseră evacua. În eşirea dela 28 novembre, Turcii perduseră 6000 ômeni morţi şi răniţi. Decă în momentul când se predară după 5 luni de lupte, de grele lipsuri şi suferinţe ce le impuseseră incongiurarea, forţele turceşti tot mai insumau ca la 65.000 ômeni, nu este nici de cum urcată socotēlă a le evalua la deschiderea din nou a acţiunii în contra Plevnei. la finele lui august şi începutul lui septembrie, la numărul de cel puţin 65.000, egalând, deci, atunci, puterile române-ruse ce le stăteau în faţă.

Armata turcescă dela Plevna nu eră compusă totă din aceleaşi elemente. Parte erau nizami, redifi şi chiar trupe de elită ale gardei imperiale a Sultanului: parte neregulaţi şi contingente din Albania, Bosnia şi provinciile asiatice. Cadrele nu aveau tôte organisaţiune complectă. În multe companii *imanii*, adecă preoţii, inlocuiau pe ofiçeri şi aveau mai multă autoritate decăt dênşii, dar pentru soldat ce alt este ofiçierul, în rēşboiu şi în primejdiă, decăt un preot care trebuie să slujescă la altarul patriei, şi să-şi pună viaţa jertfă pentru dēnsa. Trupele turceşti erau armate cu perfecte puşci Peabody-Martini, Snider, Remington şi carabine cu repetiţiune Winchester cu câte 14 şi 18 focuri. Artileria avea 100 tunuri: 88 de câmp de 8 şi de 9 cm. Krupp, 12 de munte. Munţiunile, pentru puşci mai ales, erau fôrte abundente, ceea ce se vedea din întrebuiţarea fără margini ce făceau Turcii de focurile de infanteriă. Mareşalul comandant, Osman paşa, avea ca şef de stat-major pe *liva* (general de brigadă) Tahir paşa; comandant al geniului eră *liva* Telic paşa; Ahmet paşa, eră cap al artileriei: fiecare front al apărării eră comandat de un paşa; *ferik* (general de divisiă) Adil paşa, un bătrân erou al rēşboiului Crimeiei, co-

mandă frontul Nord spre partea Românilor. Cum se bătură soldaţii otomani, faptele ce povestim vor arată.

Conform înţelegerii stabilite în urma consiliului dela Radeniţa de a se pregăti atacul Plevnei printr'o întinsă bombardare, comandantul armatei de Vest dete următorul ordin general:

Dispoziţiă pentru armata de Vest.

Poradim, 25 august 1877.

Astăzi, 25 august, la 6 ore sēra trupele armatei de Vest vor părăsi bivouacurile lor actuale spre a ocupa poziţiuni ofensive în faţa părţii Sud-Est a taberei întărită Plevna. Pentru acesta se ordonă:

1) Corpul al IX-lea va ocupa poziţiunile dintre şoseua Bulgăreni-Griviţa şi drumul dela Pelişat la Plevna. După ce va ocupa aceste poziţii, va începe imediat construcţiia terasamentelor pentru baterii, şi a întăririlor pentru infanteriă. Acest corp va innainta în liniă de bătaia 3 regimente de infanteriă cu tôte bateriile de 9, er 3 regimente cu bateriile de 4 vor formă rezerva corpului. Un regiment şi o bateriă de 4 se vor detaşa la rezerva generală.

Două baterii de asediu, una cu 12 şi cealaltă cu 8 guri de foc se vor innălta pe liniă de bătaie a corpului IX-lea, în locuri alese de mai înainte; acest corp este însărcinat a le construi şi a le armă, adăpostindu-le.

2) Corpul IV-lea va trimite 3 regimente din divisia 16-a de infanteriă cu cele 5 baterii de 9 ale corpului pentru a ocupa innălţimile aflate înainte de Radîşovo, unde vor începe imediat construcţiia de lucrări de apărare pentru bateriile innaintate în liniă de bătaia, şi de retranşamente pentru infanteriă. 1-a brigadă din divisia 30-a de infanteriă, cu patru baterii de 4, vor formă rezerva corpului, er a 2-a brigadă a aceleiaşi divisiu cu două baterii de 4 va face parte din rezerva generală.

3) Divisia 4-a română se va dispune în giurul satului Verbiţa, şi 3 regimente de călăraşi vor ocupa poziţiunile la dreapta Verbiţei până la Vid, în faţa frontului Nord al întăririlor inamice.

4) Cavaleria generalului Loşkaref compusă din regimentele de dragoni de Astrakan şi Kazan, din lancieri de Bug şi din Casaci de Don No. 9, cu două baterii călăreţe, va ocupa şoseua Griviţa, va acoperi flancul drept al liniei întregi şi va mântine comunicaţiunile cu divisia 4-a română. 1-a brigadă a divisiu a 4-a de cavaleriă va ocupa innălţimile între *Tuceniţa* şi *Radîşovo* şi va acoperi flancul stâng al liniei generale. Regimentele de Don, comandate de colonelul Tchernozubof, vor mântine comunicaţiunile între flancul stâng al corpului IV-lea şi brigada de Casaci de Caucas; ele vor observă şoseua dintre Plevna şi *Lovcea*, trimiţând eclerori cât se pôte mai departe la Vest de şosea.

Regimentele de husari de Kiev şi Mariupol cu bateria călăreţă n° 8, vor face parte din rezerva generală. 3 sotnii din al 34-lea regiment de Don sânt hotărîte pentru a formă escorta comandantului armatei de Vest.

5) Rezerva generală compusă de 3 regimente de infanteriă, din 3 baterii de 4 şi 1 brigadă de husari cu bateria n° 8 călăreţă, se va adună înainte satului Pelişat.

6) Comandantul armatei de Vest se va ţine lângă rezerva generală.

7) Trupele armatei de Vest vor fi imbrăcate în modul următor: în tunici cu pantaloni albi şi kepiurile invēlitate cu alb. Băniţele se vor lăsa pe locurile de unde va începe mişcarea asupra poziţiilor. Se vor formă în fiecare regiment escuade speciale din

soldații slabi, și se vor lăsa, parte pentru a păzi rănițele, și parte pe lângă trenuri.

8) Trupele vor lua cu ele: chesónele de artilerie și cu cartușe, lazaretele mobile atașate la divizii, precum și căruțele pentru bolnavi. Parcurile volante ale corpului IX-lea vor fi la Zgalince; acele ale corpului al IV-lea pe înălțimile între Tucenița și Bogot; parcurile mobile ale corpului al IX-lea lângă podurile dela Bulgăreni, ér ale corpului al IV-lea aprópe de acelea dela Lejan. Restul trenurilor trupelor va rămâne în localitățile actuale; pentru corpul al IX-lea înapoi de Karagaci-Bulgarski, și pentru corpul al IV-lea 'napoi de Poradim.

9) Soldații vor avea cu densii fiecare doué livre de carne fértă și patru de pesmeși.

10) Ambulanțele corpului al IX-lea se vor stabili lângă cele trei puțuri pe drumurile ce duc dela Zgalince la Pelișat, și acelea ale corpului al IV-lea pe riuuleșul Tucenița.

11) Pretorii ambelor corpuri vor aduná cât se póte mai multe cará recvișionate în satele vecine, lângá ambulante.

12) Lucrările sáptătorilor sânt arátate într'un ordin special.

13) Scopul acțiunii este comunicat verbal comandanților de corpuri de armată.

Carol.

De-odatá cu aceste dispoziții generale privitoare la întreaga armată de sub comandamentul seu, Domnitorul dase următorul ordin special oștirea sale:

Domnului general Cernat, comandantul armatei române de operațiuni.

Poradim, 25 august (6 septembrie) 1877

Indatá dupá primirea acestui ordin, veți lua dispozițiunile următoare:

1) Divisia 4-a va înnaintá dela Verbița la Grivița luând pozițiunile alese mai înnainte pentru artilerie. Aceste pozițiuni sânt șoséua ce conduce dela Plevna la Bulgăreni, și drumul ce conduce dela Grivița la Verbița.

La Grivița se vor aședá 8 baterii; pe lângá cele divisionare se vor complectá cu baterii din rezervá.

Divisia a 4-a se va pune imediat în legăturá prin flancul seu stâng cu brigada rusá din corpul al IX-lea, care formézá flancul drept al acestui corp.

Cavaleria generalului Loskaref a primit ordin sá ia pozițiuni înderétul divisei a 4-a și a flancului drept al corpului al IX-lea rus.

Indatá ce divisia își va lua pozițiunile ei, chiar astá nópte va lua mészuri a se întári; 3 regimente de cälárași vor ocupá pozițiunea între Verbița și Vid, în fața întáririlor inamice.

II) Divisia de rezervá se va aflá la Verbița, unde își va lua pozițiunea în locul divisei a 4-a. Se va detașá dela divisia de rezervá 4 batalióne cari vor merge la Pelișat pentru a întári rezerva generalá a armatei de Vest; drumul ce vor urmá aceste 4 batalióne dela Kojulovce la Pelișat va fi prin Zgalince.

Nici o colóná nu va plecá fára cäláuze.

III) Divisia 3-a va pstrá până la noui ordine pozițiunile ce ocupá.

Carol.

(Va urmá.)

T. C. Văcărescu.

Pe suman pécărăesc,
Și 'n brațele cui gândesc; —
Draga mea și-a cui te ține,
Aș dormi 'n brață la tine.
Draga mea și-a cui te are,
Aș dormi 'n brațele tale, —
Și ț-aș mánca măr din sîn
Și din gurá ț-aș bê vin.

Cine stricá dragostile,
Mánce-i grául paserile,
Ședá 'n sánge până 'n bráu,
Sá-l mánce vernii de viu;
Fie-i grașdul fára boi,
Și staulul fára oi,
N'aibá pitá caldă 'n mészá,
Nice sánătate în ósá.

Bádița cu șesá boi,
N'are ce câtá la noi;
Badea cu un bou ș-o vacá,
Nici o sérá sá nu trecá.

Bate vântul sálcile,
Sá pornéscá luncile,
Sá me duc și eu cu ele,
Sá las frați, surori cu gele;
Sá me duc la Sámártin,
Sá-mi cumpér un bráu de in,
Sá-l trimit la mama-acasă,
Ca sá vedá și sá-mi cređá,
Cât mi-i inima de négrá,
Ca tina dintre hotará,
Cálcată de multe cará,
De cará brașovenéști,
Cáruțe împérateșci.

Sócra nu mi-a dat nevéstá,
Ci mi-a dat flóre 'n feréstá;
Sócra nu mi-a dat miere,
Ci mi-a dat fagur de miere.

Mándra dintre pomișori
Ș-o fácut peptar cu flori,
Ca s'o ieie domnișori.

Firuța lui Grigoraș,
Cu póle dela oraș,
Pus-a pánza
Când da frunza,
Ș-o găti
La Sân-Vasii;
Cosea Fira drágálașá
Patru luni la o cămașá,
Când o fost la curuit,
Trei coți i-o mai trebuit,
Pe unde 'mpungea cu acul.
Putea bágá máța capul, —
Printre ițe printre spatá,
Pașce épa 'mpedecată,
Între sul și 'ntre fușcei
Pașce-o scrófá cu purcei,
Pe partea cea dinapoi
Pánza-i tótá lătunoi;
Dar pe partea din 'nainte,
Dracul le mai ține minte;
Fira face marfá-alésá,
Pánza-i désá ca o lésá,
Fira face marfá rará,
Pánza-i désá ca o scará.

Poesii populare.

— Din comitatul Solnoc-Dobóca —

Somnu-mi-i și aș dormi,
Și bine m'aș odihni,

Culese de:

Laura Veturia Mureșan

De-a curmezișul țerei românești.

(Rătăciri. — Botoșani. — Bacău. — Roman. — Iași.)

Mare trebuie să fi fost blăstemul cădută asupra legendarului »Jidov rătăcitor« și grea i-o fi fost de îndurat pedepsa lui. Eu inse, neavând nimic de comun cu criminala faptă a disului individ, nu înțeleg pentru care motiv să fiu osândit a rătăci mereu pe toate drumurile și ferate și neferate, și șoseluite și ne, — fie chiar cele ale țerei mele. Prost lucru de a nu pute face un popas barem de 5—6 luni în acelaș loc, ci să te muți ca țiganul cu șatra când ici, când colo, — tocmai când credeai că te-ai aședat mai bine. Când aveam 20 de ani, ce-i dreptul, visul meu nu eră altul decât să călătoresc, — să călătoresc neconținut, să ved mereu țiguri noue, fețe noue, moravuri și porturi noue... Și astăzi, peste puține zile, când odată cu proclamarea independenței Românilor, voi impini al 30-lea an al vârstei mele, toate acele vise ale adolescenței au devenit o realitate prozaică, în care nu se mai oglindește de loc acea ardere juvenilă, acel entuziasm aventuresc, acele splendide panorame pe cari o minte fragedă și le pôte zugrăvi prin o lupă multicoloră!

Un oraș nou, mai înainte, imi părea o porțiță a raiului ce mi se deschide. — acum imi pare un haos turbulent, în care mintea-mi nu mai pôte găsi vr'un alt farmec său amuzare, decât dora acelea că saluți cu profund respect pe un agent de urmărire pe care-l iei drept prefectul județului, și împingi de pe trotuar jos, ca să nu-ți atingă haina cu șuba-i unsuroasă pe un... primar, pe care-l iei drept un casap.

Me mir mult de ce soiu de carne și oșe vor fi compuși cei ce, atunci când nemilosa vreme le inbrumază creșetelul, mai conserv încă în ei focul poeziei, visurile aventuroșe, paimele amorose, și alte atâtea bazaconii de cari eu astăzi, când privesc la ceea ce me incongiură, și cari comit încă asemenea lucruri, rid... dar rid ca un nebun! — Dar pôte să n'am mult și până a ajunge la acest grad al... înțelepciunii omenesci; cu pesimismul de care sunt cuprins, — în această epocă unde un optimist ar trece drept o descoperire anti-diluviană, — dela »buna judecată« până la »lipsa de judecată« nu pôte fi decât un pas.

Stând într'un colț obscur, și privind la spectacolele ce continuu se desfășur înaintea ochilor mei, — vedând cum mulți omeni cu aparențe pre serioșe, se ocup cu cabăzlicuri cu totul copilărești, — rid innădușit, și de cei ce fac politică, și de cei ce număr și măsur stelele pe cer, și de cei ce sapă pământul ca să descopere ciolanele strămoșilor romani, și de cei ce redic statui celor ce nu mai visază nici cu spatele de noi, de moralisții ce arăt calea bine-lui, de socialiștii ce ne descopăr metoda progresului omenesci, de pornografii ce cred că ne spun lucruri surprindătoare seu noi, de cei ce zidesc palate, seu dau bani cu imprumut... Și risu-mi devine cu atât mai sarcastic, cu cât omenirea devine mai serioșă, mai greoie, mai morocănoșă.

Dar nu despre așa lucruri imi propusesem eu să scriu în articolul de față: e vorba de o simplă cronică a câtorva orașe de pe unde am trecut și eu bat câmpii, — ce mi se pare numai că-i trec.

Voiti să știți cum sânt Botoșenii de-o pildă? — Nimic mai ușor decât a ve descrie Botoșenii. Un oraș ca toate orașele din țera românească. — cam de o potrivă de mare cu Craiova, situat pe un platou întins, copleșit de jidani, în mare parte ars de ultimele incendii ingrozitoare, — având trotuare bine asfaltate și ulițele foarte reu pavate; 50—60 case de un stil mai nou, un liceu tot nou, cu stil și construcție de-o imposanță respectivă, câteva frumoșe grădini publice și particulare, — carne de vită estină, vin și mai estin, apă de beut rea și netrebuincioșă: etă Botoșenii!...

Inteligență? + meserie? + industrie? + comerț? = zero. Asemenea lucruri sânt înlocuite prin... politică. Capete sparte s'a vedut adesea ori aici, — vr'un volum literar inse n'a apărut nici odată din tipografia dlui Marcovici. Praful de pușcă ș-a avut căutare cu ocașia alegerilor succesive, — vaporii de apă nu au inse obiceiul de a fi des întrebuințați la niscariva noi instalațiuni pentru propășirea materială a Botoșenilor.

Și credeți că Bacăonii sânt mai de trebă? Ca și 'n Botoșeni, ca și 'n țera întregă, ș-acolo politica numai înflorește, politica rodește și alimentează norodul românesc.

Și pământul nostru e așa de îndurător, așa de milos, ca să nu-i dicem altfel, încât mai dă de mâncare acelor ce nu știu a face nimic pentru el și nici măcar îl bagă în sēmă că există, de și calcă mereu pe el.

În Bacău, ca și în Botoșani, ca și în încă câteva orașe principale din țera (de n'aș uita și Romanul, la rëndul lui), — o industrie lucrativă, singură în flore și la apărare de ori ce descreșcere este ceea a... stosului, intrupat cu macale, ramsuri, și alte artere mai mult seu mai puțin veninoșe ce-au copleșit din nenorocire mai toate clasele societății românești. Dela prefect până la ultimul copist ori ipisat, adora ca Suliman-dervișul pe Mahomet al lui, pe acești ochi ai dracului, — afurisit fie crierul celui ce i-or fi inventat! — Și toți acești adoratori a rigăi și lantelui se dispensează foarte ușor de ori-ce-i incongiură decât acela nu are desenat pe corp câțiva ochi de capră ori de tressă. Arte, industrii, agricultură, progres intelectual, nu pot intră nici odată în creerii cari sânt cu totul dați, ziua politiceii de gașcă, nôptea stosului.

Ca localitate, Bacăul e unul din cele mai uricioșe orașe din țera. De și destul de mare, — dar ulițele lui neregulate și neestetice, fără nici un pavaj sistematic, clădiri próste, aer mlășcinos, impregiurimi neimportante, — toate contribuie a face din acest oraș, un țig mort, seu cel puțin cu miros de cioclu.

Romanul! etă un orașel mai mic ca Bacăul și Botoșanii, dar care, de câțiva ani încoce s'a deschis într'un mod simțitor de când cu construirea principalei strade, ce a fost pavată admirabil cu prund cimentat, er trotuarele cu bazalt artificial. Strada despre care scriu deschide tot aspectul orașului: e largă, are clădiri frumoșele de-o lature și de alta, doue grădini publice, una veche, alta ce acum se înființază. Apoi, în stradele lăturalnice, alte case noue de stiluri foarte frumoșe, vr'o 6 căsărmi pre bine construite, un spital imosant, seminar, episcopie, etc. — Lumea mai veselă decât prin alte locuri, jidani ceva mai puțini, — nu fie de de-ochiu! O sală nouă de teatru, o baie sistematică nouă, și altele ce arată o viață mai productivă decât în precesele orașe.

Dar!... am amintit în paragraful precedent, un reu de care nu e scutit nici acest oraş; e nenorocitul joc al cărţilor pe interes, care absorbă nu numai pe bărbaţii din toate clasele societăţii, dar chiar şi pe domne şi... domnişoare, atât aristocrate, cât şi alte mai puţin aristocrate...

Etă-me-s înderēt în Iaşi... E tot cel pe care-l cunoşceţi de mult... M'am dus să contemplan ruinele vechiului templu al Thaliei... Praf şi cenuşă!... ca şi toate opurile, ca şi toate talentele produse pe acele scânduri pe cari nemilosele flacări le-au metamorfosât.

Focul a distrus materia; — ignoranţa şi invidia a distrus (şi pagubele sunt mai enorme) moralul, ţinta strălucită, a unei asemenea instituţiuni.

Requiescat in pace!

Iassiensis.

Moda.

(Vezi figurele de pe paginile 224—5.)

În nr. prezintă publicăm nişte schiţe relative la modă, grupate într'un tablou.

Figura primă, din stânga în dreapta, are o toaletă de ocaziune; se găteşte din mătăasă, cu garnisire de moire seu de peluche, dela 120 fl. în sus.

A doua, toaletă de dantele, pe stofă francesă de satin, cu dantele frumoase, dela 40 fl. în sus. Pe atlas cu dantele de mătăasă, dela 75 fl. în sus.

Toaleta de mirésă, din stofă albă crêpe, dinainte Einsatz de dantele seu de brocat, dela 45 fl. în sus. Din atlas alb, Einsatz de brocat şi talie de brocat; dela 65 fl. în sus.

Toaleta negră de mătăasă, din mervellieux negru, cu garnisire de dantele şi mărgelile, dela 70 fl. în sus. Din stofă de mătăasă, garnisire de dantele şi mărgelile, dela 100 fl. în sus.

A cincea figură, toaletă de ocaziune, se găteşte din atlas de mătăasă, garnisită cu dantele de mătăasă, dela 85 fl. în sus. Din mervellieux de mătăasă, cu garnisire de dantele fine, dela 110 fl. în sus.

Toate aceste toalete se pot comanda în magazinul de modă al dlor Iosif Kunz şi soţul în Oradea-mare.

Bonbone.

Un englez care s'a căsătorit c'o femeie foarte avută, prin mijlocirea unei agenţii matrimoniale, întelneşte pe unul din amicii lui, a doua zi după nuntă.

- Ce face, îl întrebă acesta, soţta dtale?
- Ah! am s'o asicuri în contra incendiului.
- Aşa dar este o persoană inflamabilă?
- Da, are un picior de lemn.

*

Omul grăbit nu se opreşte în drum pentru a arunca cu petre în câinii cari latră. (Proverb arab.)
Unul alergă după avere, altul crede că averea trebuie să alerge după el. (Dufresny).

Vieta se bé ca vinul, şi, ca şi vinul, ea ameţeşte pe unii şi dă puteri altora. (Alfred Delvau.)

Căsătoria sémână c'o societate anonimă: în anul dintei se dau dividende mari, în anul al doilea mai mici, şi astfel înainte până ce nu se mai dă nimic: atunci vine falimentul. (Un magistrat.)

*

Dna X... dicea într'una din zile unui domn care îi făcea complimente pentru ginerele seu, un tânăr avocat cu viitor:

— Da, mărturisesc că sânt o mamă foarte fericită; am un ginere de care vorbeşte totă lumea şi o fiică despre care nu s'a şis nici odată nimic.

*

Dna de R... cântă prē mult din piano; mai zilele trecute, ea se instalase la fatalul instrument şi făcea să urmeze trilurilor gamele, şi toate fantasiile musicale din lume.

— Cât e de surd pianul ăsta, şise ea d'odată oprindu-se.

— E foarte fericit, răspuse o prietenă.

*

Supărarea unui beţiv.

Un domn, care d'abiă se ţinea pe picioare, mai cere de béut într'o calenea.

— Nu-ţi mai dau nimic, îi şise stăpânul cafelei. Ai supt ca un burete...

— Dle, răspuse beţivul cu multă demnitate, ai dreptul să me dai afară, dar nu-ţi dau voie să me insulţi.

— Nu te insult, constat în ce stare te afli.

— Ce fel, nu me insulţi? M'ai asemēnat unui burete!... Ar trebui să şcii, moicule, că buretele nu suge decât apă!

LITERATURĂ ŞI ARTE.

Şcrii literare. *Di G. Sion* va pune în curēnd sub tipar un volum sub titlul »Suvenirii«, care va cuprinde recenziuni asupra mişcării literare române dela 1886 încōce. — *Dnii Teofil Frāncu şi George Candru* au publicat la Bucureşti o lucrare etnografică intitulată »Romānii din munţii apuseni«; cu 10 ilustraţiuni fotografice. — *Di Z. Antinescu* a scos la lumină în Ploesci o scriere sub titlul »Misiunea femeii pe pământ şi femeile celebre în anticitate.«

Istoria Romānilor, de dl A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iaşi, a apărut în ediţiune nouă. Acesta e corectată şi adausă. Întregul curs e împărţit în 83 de lecţiuni corespundătoare cu numărul orelor de peste an. Cartea nu e voluminosă, 209 pagini în octavo mare, aşă ca să pōtă fi învăţată într'un an. Preţul 2 lei. Depusă la Socec, Haiman, Alcalay. În Iaşi deposit general la fraţii Şaraga.

Societatea geografică română din Bucureşti publică un premiu de 500 lei pentru cea mai bună prelucrare a unui dicţionar geografic, topografic şi statistic pentru ori-care judeţ din Romānia, afară de judeţele deja premiate, adecă Argeş, Dâmboviţa, Dorohoiu, Iaşi, Roman, Romanaţi şi Tutova. Acest dicţionar va cuprinde descrierea judeţului, plăşilor, (ocólelor, plaiurilor), comunelor, (oraşelor, tērgurilor, satelor, cătunelor), locurilor istorice, a riuurilor, pâraelor, gârlurilor, lacurilor, insulelor, munţilor, delurilor, şesurilor şi apelor minerale. Descrierea judeţelor, a plăşilor, plaiurilor se va face pe larg arătându-se situaţiunea, hotarele (naturale seu artificiale), întinderea, clima, calitatea soiului, munţii şi riuurile, producţiunea agricolă industrială şi comercială, a căilor de comunicaţiune, împărţirea administraţiei, judiciară, militară şi bisericescă, precum şi centrurile cele mai populate şi mai productive. La descrierea fiecărei comuni (oraş, tērg, sat seu cătun) se va da: a) Numele actual obicinuit şi oficial (în transcriere fonetică) precum şi numele ce l'a mai avut în vechime. b) Situaţiunea naturală, ficsându-se perituri şi munţi, precum şi atitudinea lor d'asupra nivelului mării, pe cât va fi posibil. c) Poporaţiunea şi etnografia (atât pe comune, cât şi pe sate şi cătune, dându-se numele contribuabililor, a familiilor şi a sufletelor.) d) Producerea agricolă, industrială şi comercială. Numărul vitelor pe comune, sate şi cătune. e) Arătarea insti-

tutelor de cultură, de binefacere, a fabricelor precum și a monumentelor celor mai însemnate. Numărul bisericilor și a deservenților, precum și a școlilor cu statistica elevilor. f) Istoricul comunei, arătându-se evenimentele cele mai însemnate în istoria țerei care s'a petrecut în trénsa. g) Pentru elaborarea dicționarului pentru ori-care județ, se dă un termen până la 1 decembrie 1888.

Numismatic. Cetim în »Românul« : Din Pesta ni se scrie, că dr. Ludovic Réthy, secretarul museului de anticități d'acolo, va veni peste veră la București pentru a se prepară a scrie o operă asupra numismaticeii române. Dsa ar fi făcut deja mai multe studii referitoare la această cestiune și va veni aici pentru a le scote într'o carte voluminoasă. Dsa este deja cunoscut cetitorilor noștri după dările de sémă ce am făcut astă veră asupra operei sale despre originea și formarea statului nostru. Numismatica va scrie-o în limba română și ni se spune că va trată despre piese ce sînt necunoscute încă archeologilor noștri.

Indolintă românescă în Bănat. Dl P. Rotariu, redactorul »Luminătorului« din Timișoara, declară în nr. din urmă al foii sale, că din lipsa mijloecelor materiale cerute pentru regulata aparință a acelei foi și provenite din anul trecut și present, ce nici după îndecite avertismente nu intră, precum și din alte motive, se vede silit a suspende edarea »Luminătorului« până la a treia și a lunii iulie.

Scrieri românești în germaneșco. Broșura de pe maiu a revistei »Romaenische Revue« a dlui dr. Corneliu Diaconovich, publică în traducere germană următoarele scrieri românești: Conștiința națională, de Alesandru Mocsonyi; Balada Peleşului, de V. Alesandri, tradusă de L. V. Fischer; Botezul băiatului, după Lambrior; Ion Isteșul, poveste de V. A. Urechia.

Broșure noue. Dl Henri H. Crémer, inginer de mine, a publicat la Liège o broșură sub titlul »Richesse minerale dela Roumanie.« (Bogăția minerală a României.) În această operă, autorul care a lucrat în calitate de inginer în salinele din România, descrie cu ajutorul cercetărilor ulterioare făcute de alții, bogățiile minerale ale României. — Dl A. de Gubernatis a publicat la Florența a doua fasciculă din »Dictionnaire international des écrivains du jour«; ea conține numele scriitorilor dela Bal-Bec; noi românii avem în această fasciculă pe dl Georgiu Barițiu.

Diaristic. Dreptatea, ziarul dlui Fleva, a apărut la București în săptămâna trecută. — Concordia, un nou organ de publicitate, a apărut la Bacău.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Scrii teatrale și musicale. Artistul Millo a dat în săptămâna acesta o reprezentațiune estraordinară în sala Dacia din București, jucând »Prepastiile Bucureștilor«, comedie cu cântece în 4 acte, de dl Millo. — Medalia Bene-merenti s'a conferit și artistelor Elena Teodorini, Agata Bărsescu și Carlota Leria. — Dșora Elena Teodorini va cântă în viitorea stagiune la Roma, în teatrul »Argentina.«

Concert la București. Cu o programă alasă și cu concursul dnei Iulia Cocorescu, dșorei Metz și a dlor Gruber și Băjenaru. — dșora Alina D. Ananescu, elevă a conservatorului nostru, scrie »Românul«, a dat un concert în sala vechiului Ateneu, înaintea unui public numeros și ales. Dșora Ananescu a recitat poema »Iléna, mirésa pandurului«, de Bonachi, »La icônă« de Al. Vlahuță, »Sburătorul« de H. Rădulescu și o anecdotă populară care au plăcut mult. A fost mai ales aplaudată când a recitat »La

icônă«, una dintre cele mai bune poesii a dlui Vlahuță. Dna Cocorescu a cântat la piano o sonată d'ale lui Rubinstein și o poloneză de Chopin. Cu măestria care o caracteriséză, dna Cocorescu a executat tóte piesele atât de perfect, încât aproape la fiecare pauză a fost intreruptă de aplausele publicului, din partea cărui a primit doue frumoșe coróne și un mare buchet de flori. Dșora A. Metz, a cărei voce promite mult, a plăcut d'asemeni atât în romanța lui Titto Mattei, cât și în duetul din Norma, pe care l'a cântat cu dl Băjenaru. Dl Gruber a executat bine mai multe bucăți pe citeră, care fiind un instrument cam nou în concertele noastre, a plăcut atât mai mult.

Coruri din popor. Corul din Izvin, lângă Timișoara, a dat la 13 maiu un concert și reprezentațiune teatrală. S'a jucat »Cinel-Cinel« de V. Alesandri; ér corul a cântat: Cântarea ne'nsullețeșce, Junimea parisiană, Hora Sinaei, Luntrașul, Cucuruz. Apoi s'a jucat Călușerul și Bătuta. — Corul din Câmpeni arangéză ađi sâmbătă maial în pădurea numită »Poduri«; la maial va cântă musica plugarilor și o fetiță de 12 ani.

Musicali noue. Érăș primirăm din Iași, din negustoria de musică și papeterie a dlui N. Cosma, trei piese musicale, pe cari le recomandăm atențiunii cetitorilor noștri. Étă-le: »Steua noastră«, romanța pentru voce și pian, cuvintele de Dimitrie Bodescu, musica de Corneliu Codrescu, prețul 1 leu; »Lyra română«, romanțe pentru voce și pian, din repertoriul lui Ionica Barbu, renumitul baritonist român din Iași, »Aur și palate« arangiat de C. Decker, prețul 1 leu; »Dece maiu« horă pentru voce și pian, poesia de Ch. Diochenidi, musica de C. Decker, dedicată regelui Carol I, prețul 1 leu.

CEE NOU?

Scrii personale. Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul se dice că va asistă în anul acesta la esamenele de maturitate și la cele semestrare dela gimnasiul românesc din Brașov. — Dni Al. Odobescu și Gr. Stefanescu sînt aleși din partea universității din București, spre a o represintă la serbările aniversării a 800-a a infiintării universității din Bologna. — Regele și regina României se vor stabili definitiv pentru veră în castelul Peleş dela Sinaia la 5 séu 6 iunie. — Dl Stefan Bobancu, redactor la ziarul »Gazeta Transilvaniei«, s'a presintat în săptămâna trecută la închisóra din Vaț, spre a-și implini osenda. — Dl dr. Emil Codru Drăgușanu a fost numit de către guvernul român medic al Sinaei

Hymen. Dl dr. Andrei Monda, medic la băile dela Sângiorgiu lângă Năséud, la 3 iunie is va serba cununia cu domnișóra Rafila Șandor în Cueșd. — Dl Ioan Jercan, ales preot gr. or. în Zărând, comitatul Arad, la 14/26 maiu s'a logodit cu dșora Terenția Codrean, fiica preotului Codrean din Șiclaú. — Dl Nicolae I. Moș și dra Elena Peligrad se vor cunună duminică, în 3 iunie, la Brașov.

Iacob Bologa a murit! Unul din bărbații noștri de frunte, care mai cu sémă în acești douedeci de ani din urmă, ș-a jertfit tótă activitatea pentru înaintarea culturală și materială a poporului român; care și 'n viéta socială a fost una din cele mai respectabile și mai simpaticé figuri, nu mai este. Mórtea, după cum se vede din necrologul de mai la vale, l'a răpit, după o bôlă scurtă, din mijlocul familiei sale și dintre stimatorii sei, ai căror numer este mare. El a lăsat în urmă-i un gol, pe care îl vom simți. Amintirea lui va trăi 'n poporul românesc. Comitetul Asociațiunii transilvane a ținut o ședință estraordinară și esprimându-și în procesul verbal du-

reerea sa adâncă pentru pierderea bărbatului, care timp de 20 de ani a stat în fruntea Asociațiunii, parte ca presidentul, parte ca vice-presidentul ei, a decis ca familiei reposatului să-și descopere condolența în corpore, ca pe casa Asociațiunii să pună o flamură neagră până după înmormântare, să dea și din parte-și un anunț funebru, să pună pe coșciug o cunună, să participe în corpore la înmormântare, precum și școala civilă de fete a Asociațiunii împreună cu corpul profesoral,  r la morm nt dl secretar I George Baritiu să țină un cuv nt funebru in numele comitetului. Consiliul de direcțiune al »Albinei« asemenea a ținut o ședință extraordinară, în care a decis să dea expresiune prin procesul verbal profundeii sale dureri, familiei reposatului să-i exprime condolența în corpore, pe casa institutului să se pună flamură neagră,  r pe coșciug o cunună, la înmorm ntare să participe în corpore, înmorm ntarea să se facă pe speșele institutului. Familia inse, prin dl Valeriu Bologa, fiul reposatului, a declinat ac sta onore. At t familia, c t și comitetul Asociațiunii și direcțiunea »Albinei«, au dat c te un anunț de doliu.

Școala de fete a Asociațiunii transilvane. Direcțiunea școlii civile de fete în Sibiu a Asociațiunii transilvane a făcut comitetului Asociațiunii un raport despre rezultatele obținute și esperințele făcute în institutul acesta în timpul semestrului prim. »Singura obiecțiune mai cu temei, pe care direcțiunea a trebuit să o aurd .  ice raportul, este aceea, că întreținerea elevelor în institut este pr  scumpă în proporție cu puterile economice ale poporului nostru. La ac sta direcțiunea a reflectat, că p te în proporția amintită aș  va fi, dar nici decum nu este aș  în proporție cu ceea-ce institutul oferă elevelor pentru speșele, cari le pretinde. Ba din contră, după cum onoratului comitet mai bine-i este cunoscut, institutul a dat și dă până acuma, grație marinimiei Asociațiunii transilvane, sume considerabile dela sine pentru întreținerea corespunzătoare a institutului și a elevelor. Consider nd inse, că în mod permanent nici Asociațiunea nu va fi în poziție de a sacrifica an de an cu m ile pentru institutul seu și consider nd mai departe, că față cu obiecțiunea general  mai sus atinsă tacșele actuale, decă nu vor put  fi reduse, la tot cazul urcă nu se vor put , direcțiunea s'a gândit serios la pașii, ce sînt de recomandat pentru a ecvilibr  situația materială a institutului.  r în ac sta privință rezultatul, la care a ajuns și pe care fără nici o pretențiune își permite a-l comunica onoratului comitet este: Că reduceri în personalul didactic seu cel administrativ, care și de present se află în număr minimal, nu se vor put  face fără detrimentul institutului și de aceea singurul mod de a ajunge scopul indicat ar fi p te ca să se facă pașii conveniți pentru obținerea unei mai iettine alimentări a elevelor. În ac sta privință direcțiunea își permite a atrage atențiunea onoratului comitet asupra lucrului, cu tot respectul rog ndu-l a se informă decă nu s'ar put  obțină alimentarea cu prețurimai mici, eventual lu ndu-se pe viitor în regie proprie. Părerea direcțiunii este, că mai ales ac sta din urmă, adecă purtarea menagiului în regie proprie ar fi tare de recomandat. Căci pe l ng  o administrație bună în acest mod nu numai s'ar put  obțină o micșorare a speșelor de întreținere, ci totodată s'ar put  folosi bucătăria și magazinul de alimente drept cel mai potrivit material de pracs  și intuițiune la instruirea elevelor în economia de casă, ceea-ce sub impregiurările de ast di nu se p te face, de și economia de casă, intr'un institut de categoria și cu scopurile institutului nostru pretinde cea mai caldurs  considerare.« Comitetul a adoptat părerea di-

recțiunii relativă la obținerea unei alimentări mai iettine a elevelor interne și pentru aflarea modalității s'a esmis o comisiune în persoanele dlor P. Cosma, Ion Popescu și secretarul II dr. I. Crișan.

Asociațiunea transilvană. *Desp rt m ntul Deva* a ținut adunare general  în 11 februarie; desp rt m ntul acesta, din neinteresarea membrilor, nu s'a putut intruni dela 1882 și nici chiar cu ocașiunea ac sta n'a incassat nimic, nici nu s'a constituit; dl dr. A. L. Hosszu a cetit disertațiunea dlui profesor Ioan Lazarici intitulată »Folosul culturai.«

Societatea Alexi-Șincal din Gherla pe anul viitor școlastic 1888/89 s'a constituit în modul următor: Conducător s'a ales dr. Ioan Pop, profesor în sf. teologie; președinte Petru Petrișor, cleric din cursul a III; vice-președinte Vasilie Pop, cleric de cl. II; secretar Vasilie Vajda, cleric în cl. II; notar al ședințelor Antoniu B liban, cleric în cl. II; cassar Ioan Vereș, cleric în cl. III; controlor Dimitrie Sav, cler. în cl. II; bibliotecar Iuliu Moldovan, cleric în cl. II și Sigismund Lengyel, cleric de anul I, arhivar.

Alegerea din Caransebeș. S mb ta trecută s'a făcut la Caransebeș a treia alegere de deputat dietal. De astă-dată s'a ales, tot prin aclamațiune, cunoscutul spriginitor al egalei indrept ri a naționalităților, dl Ludovic Mocsáry, care, fireșce, va intră în dietă. Comitetul partidului național din cercul Caransebeș a adresat alesului deputat o scrisore, prin care i-a presintat și esplicat votul cercului. Partidul național n'a voit trunchierea parlamentului, ci numai să semnalaze de tot limpede noua lui pozițiune; in-scenarea unei serii infinite de alegeri mórte nu s'ar potrivi cu serioșitatea. Astfel a ales un deputat, care să intre în dietă. L'a ales pe Mocsáry, căci d nsul posedea cele două mai nalte virtuți politice: iubirea de dreptate și curagiul propriilor convicțiuni; totodată inse a voit a-i prest  în parte și tributul recunoștinței sale. Dl Ludovic Mocsáry a respuns comitetului executiv al partidului național din Caransebeș, prin o scrisore în care mulțameșce pentru onoreea ce i s'a făcut, declară că primeșce mandatul și va susțină și 'n viitor cunoscuta sa program .

Miron Costin. Peste c teva zile se va organiza în Bucureșci sub patronagiul d mnelor din societate și al presei, o minunată serbare în folosul fondului »Miron Costin. Peste 500 de autografe de  meni celebri, francesi, germani, englezi, italieni, rom ni, etc. vor fi puse în licitațiune. E destul să numim pe c țiva ca: Victor Hugo, Copp e. Henri Martin, Quatrefages Carnot, Levasseur, St. Marc Girardin, Emilie Girardin, Cousin, Jules Simon, Bonaparte Veyt, — Laetiția Rut, Rosa Bonheur, Max Müller, Gubernatis, etc. Petreceri noi, ne mai v dute în Rom nia; subsemnarea solemnă a pergamentului de fundare a statuei lui Miron Costin; esposițiune de bassoreliefuri ale statuei, de obiecte cari au aparținut Costinilor. Music , reprezentațiuni diverse.

Processe de press . *Processul gen. Tr ian Doda*  r ș s'a am nat; de asta-dată pe 9 august. — *Rom nische Revue*, precum anunț r m, încă are proces de press ; acesta se va pertractă la 30 august în Arad. Autorul articolului incriminat e invățătorul Stefan Albu din Reșița.

Dela dietă. Guvernul a presintat camerei deputaților un proiect de lege pentru regularea Porților-de-Fer. Cheltuelile de execuțiune s'ar ridică la 9 milioane,  r lucrările ar fi isprăvite în 1895. Delegațiunile s nt convocate pentru 9 iunie la Budapesta. Zilele din urmă, în țiaristica ungeresc  a făcut mare șgomot șcirea, că generalul de artilerie Catty, sosind la Trencin, ar fi ordonat indep rtarea tricolorului un-

guresc de pe casarmă. In cauza acésta deputații Visi (guvernamental) și Madarász (stânga extremă) au interpelat pe ministrul președinte. Tisza a răspuns, că comandantul de corp Catty nici de departe nu a voit să ofenseze stégul național. Intr'o epistolă privată, comandantul de corp a declarat, că la sosirea sa acolo el ș-ar fi exprimat dorința, că lui in general nu-i compete arborarea nici unui fel de stég; stégul a fost îndepărtat fără șcirea lui. Guvernul își șcie datoria; decă ar fi existat vre-o vătămă, el ș-ar fi luat satisfacție. Interpelanții și casa au luat la cunoștință răspunsul.

Oglinda lunei. *Impăratul Germaniei* éráș e mai bine; intr'una din zilele trecute a stat dela 2 ore până la 4 și jumătate in grădina dela Charlottenburg, apoi a făcut o preumblare cu trăsura deschisă cu împărătésa; a mers la Berlin, unde a vizitat pe împărătésa Augusta. După consultațiunea doctorilor, împăratul a primit pe doctorul Virchov care i-a examinat gâtul și a găsit că starea generală este satisfăcătoare. — *In presa francesă* a produs mare tulburare răspunsul dlui prim-ministru Tisza, dat in dieta Ungariei la o interpelațiune relativă la participarea Ungariei la espoziția universală din Paris, care se va ține in anul viitor. Dl Tisza a șis, că Ungaria nu va lua parte in mod oficial la espoziția aceea, pe industriașii singuratici nu-i pôte împedecă să ia parte, inse el îi siătuesce să nu ia, căci nu pôte lua asuprași răspundabilitatea. Ambasadorul Francei la Viena a primit instrucțiuni să confereze cu Kálnoki in privința discursului rostit de dl Tisza. Din Berlin se aprobă enunțiațiunea dlui Tisza. — *Englitera* a declarat definitiv, că nu va lua parte la espoziția universală din Paris. — *In România* partidul dlui Ion Brătian a emis un manifest cătră țeră, in care se fac imputări grele Rusiei pentru uneltirile sale in România. Manifestul accentuează, că nisuința partidului nu este d'a revini la putere, ci d'a feri țera de uneltirile străinilor. — *Din Sofia* se șcie, că principesa Clementina, mama principelui domnitor Ferdinand s'a rentors.

Alesandru Guran, reposatul locotenent-mareșal-campestru român c. r., de naștere din Caransebeș, după absolvirea academiei militare din Wiener-Neustadt intrând ca locotenent in armată a participat in anii 1848 și 1849 cu regimentul de linie Nr. 32, care se întregesce in Budapesta și se numesce astăzi regimentul Maria Teresia, la toate espedițiunile de răboiu ale acelor ani in Italia, luând parte la luptele dela Governolo, Montanara, Curtatone și distingându-se in luptele dela Novara. El a fost lung timp referent și șeful unei secțiuni in ministerul de răboiu și ca director al institutului geografic-militar a contribuit foarte mult la compunerea și redactarea chartei speciale celei mai noue a monarhiei austro-ungare, precum și a altor cărți și opuri cartografice. El a fost inmortentat in duminica trecută cu pompa prescrișă in cimiterul central in Viena.

Curs de industrie de casă. Dl Teodor F. Ne-gruț, învățator in Mureș-Ludoș, va deschide și in anul acesta un curs pentru propunerea industriei de casă, ce se va ține in școla română gr. c. din Mureș-Ludoș începând din 15 iunie și până in 15 iulie st. n. Se vor propune între altele diferite soiuri de impletituri fine din ierbă de mare împodobite cu trestia scilpiciosă etc. etc. Doritorii de a participa la acest curs vor avé să plătescă 7 fl. pentru instrucțiune, 3 fl. pentru procurarea materialelor necesare.

Esopozițiunea din Barcelona. Dl John Lemoine șcie următorele cu privire la esopozițiunea din Barcelona: Esopozițiunea din Barcelona nu este o esopozițiune nici a artelor, nici a industriei, ci a flotelor:

o esopozițiune de vase. Italia, Francia, Englitera și Austria, au trimis in portul dela Barcelona produsele lor cele mai din urmă și cele mai frumoșe. Acésta este tot ce represintă progresele civilizațiunii. In acésta luptă, cea dintei este Italia. Vasele sale au până la 64.000 tone: Francia nu merge decăt până la 58.000: Englitera până la 47.000: Austria până la 29.000. Să se mai dică acum că Mediterana este un lac frances. Se vede că Italia s'a deosebit. Ca și persoanele de curând și repede imbogățite, ca și tôte debutantele, ea ș-a pus tôte diamantele. Bêtrâna Engliteră, care se șcie că ea are sacul cu bani, se duce cu o rochiă montantă, și lasă surorii mai mici să se împodobescă cu petre scumpe.

Serbările din Bologna. La 12 iunie st. n. universitatea din Bologna va serba iubileul de 800 de ani al înființării sale. Etă programa serbării: La 12 iunie stil nou, rectorul, profesorii universității din Bologna, și deputațiunile celorlalte universități italiene și străine, in costumele lor și cu mare pompă, vor eși in procesiune din Ateneul universitar și vor merge la Archigimnasio, la vechia clădire a școlei bolognese, unde in presința regelui și reginei și a ministrilor Crispi, Roselli și Brin, și a tuturor invitațiilor, in curtea școlei, după câteva cuvinte ale rectorului Capellini, profesorul Giosue Carducci va rosti discursul solemn. Care dintre străini va răspunde nu șcim. Pôte că va fi rectorul Sorbonnei din Paris, Gréard, séu vre-un altul dintre cei ilustri, căci sunt 3000 de invitați. Pentru imposanța și grandórea spectacolului curtea clădirei va pără mică, dar nu se putea face altmintreli pentru a se celebra centenarul. Ar fi fost un monstruos anacronism a-l serbători intr'altă parte, intr'alt palat care nu ar fi fost pré gloriosul palat Galvani. Discursul lui Carducci va fi preces de o cantată a lui Franchetti făcută pe cuvintele lui Panzacchi. Acésta va fi serbătórea cea mare. La 11 iunie, cu o di adecă inainte de discursul solemn, se va inaugura pôte monumentul lui Victor Emanuel, se vor face presintațiunile óspetilor ilustri la primarul Bolognei, se vor visita esopozițiunea și museele. Intr'o séră va fi o represintațiune de gală la teatrul comunal, cu opera lui Wagner 'Tristan und Isolde.' Va veni pe urmă banchetul dat de ministrul președinte Crispi profesorilor și invitațiilor lor și conferința laureelor universitare; in fine serbările date de studentii bolognesi.

Mărci postale și de telegrame. Din 1 iunie a. c. tôte tacsele de poștă și telegrame, decă acele nu trec peste suma 10 fl., se plătesc cu mărci. Spre scopul acesta s'au pus in circulațiune, pelângă mărcile postale de până acum, și alte mărci noue de câte 1, 8, 12, 15, 25, 30, 50 cr.; de 1 și 3 fl. Mărcile acestea noue, precum și cele de mai nainte, se lipesc pentru francarea atât a epistolelor simple, recomandate și cu bani, cât și la francarea pachetelor pe biletul de transport (Frachtbrief), unde este un loc rezervat anumit pentru mărci. La scrisorile cu bani mărcile sunt a se lipi in colțul drept deasupra, pe fața pe care se află scrisă adresa, de cumva este loc, ér decă nu, se pot lipi și in dos. Intre mărci este a se lăsă un anumit spațiu gol, decă mărcile sunt mai multe. Pentru depeși mărcile se lipesc pe hârtia, pe care este scris tecstul depeșei. Tacsele mai mari de 10 fl. se vor plăti in bani. Couvertele stricate, cărțile de corespondențe etc. se pot schimbă cu altele plăiind câte un cr. de bucată. Mărcile stricate de asemenea se pot schimbă, inse cu un scăđământ de 10%.

Șolri sourte. Dr. Gaster și ceilalți israeliți, cari au fost espulsați din România, se vor puté rentórcé 'n țeră, căci ministerul actual va revocă decretul

de espulsare. — *Studentii* ultimului an de școală superioară de medicină veterinară din București făcură o excursiune spre a vizita instituțiile zootehnice din Austro-Ungaria, unde au fost bine primiți și în deosebi la Mezöhegyes au făcut un studiu amănunțit. — *Colonelul Murgescu*, împreună cu doi ofițeri din flota română, plecă în Engiltera, pentru a aduce în crucișătorul »Elisabeta.« — *Patriarcul Anghelici* în săptămâna trecută ș-a serbat în Carloveț iubileul de 40 de ani, dela intrarea sa în tagma călugărească. — *Reuniunea învățătorilor* din districtul X Brașov, va ține adunarea sa generală, duminică la 3 iunie în comuna Herman, cu care ocaziune învățătorii Stefan Taus, Elia Răucean, George Cherciu vor ține prelegeri teoretice, sub prezidiul dlui Ion Dima Petrașcu. — *La Seliște* corpul învățătoresc dela școală gr. or. va da cu tinerimea ați sâmbătă la 2 iunie un maiial.

Necrologe. *Iacob Bologa*, consilier aulic transilv. reg. în pens., cavalier al ordinului corôna de fer cl. III, vice-președinte al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, președinte al direcțiunii institutului de credit și de economii »Albina«, membru al sinodului archidiececan gr. or. și fișcal al consistoriului mitropolitan gr. or., membru al reprezentanței comitatului și orașului Sibiu, precum și al fundațiunii fericitului »Goșdu«, membru al direcțiunii băncii generale de asigurare »Transilvania«, membru onorar al societății geografice din București etc. etc., a încetat din viață, la Sibiu, după scurte suferințe, la 30 mai, în etate de 70 ani. În mormântarea i s'a făcut vineri în 1 iunie la 3 ore după amăzi. Il gelesc: Valeriu Bologa, Anna Moga născ. Bologa, Maria Dima născ. Bologa, ca fii; dr. Ioan Moga, George Dima, ca gineri; Alecsandrina, Eugenia, Aurelia, Anicuța, Ionel și Cornelia Moga, Măriora și Ionel Dima, ca nepoți; Ioan Hannia, Ioan Bădilă, Ioana Bădilă, ca cumnați. — *Petru Roșca*, protopresbiter gr. or. al Ungurașului, în Ardeal, a încetat din viață la 21 mai, în Fizeș-Sânpetru, în etate de 66 ani. — *Oliva Papp-Szilágyi*, fiica dlui Ladislau Papp-Szilágyi, concipist ministerial în Buda, a reposat în etate de 2 ani și jumătate. — *Stefan Manfi*, canonic-cantor în Blaș, a repausat la 25 mai, în etate de 79 ani. — *Leontin Leontean*, canonic prebendat în Blaș, a murit la 17 mai, în etate de 78 ani. — *Emilia Puticiu n. Vuia*, soția învățătorului Dariu Puticiu din Lipova, a murit acolo, la 24 mai.

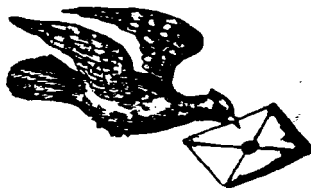
Felurimi.

Giasornic cu apă, care merge fără lanț, grontăți și fără chele. Acest orologiu se află la Paris în grădina plantelor; el arată nu numai orele și minutele, dar încă și ziua și data lunii. Are două cadrane, unul cu un diametru de 1 m. 20 cm. și celalalt de 2 m. 40 cm., adică aproape de două ori cât o rotă de car; minutarele sale au o lungime, unul ca de 2 palme, ăr celalalt de 4 palme. Apa care pune în mișcare mecanismul se vine dela un mic basin înalt de 50 centimetri (2 $\frac{1}{2}$ palme) și larg de 30 centimetri. Acest mic basin său cutie cu apă este menținută totdeauna plină dela o fântână alimentată de pompele orașului — fântână de felul celor ce avem pe stradă și la noi. La partea de jos a rezervorului se află o țevă de 6 sau 8 milimetri diametru pe unde se scurge apa. Fiindcă rezervorul primește o cantitate de apă egală cu aceea ce perde prin țeva de jos, nivelul și presiuna apei în basin rămân constante. Apa din țevă pune în mișcare două mici turbine, și acestea la rândul lor dau mișcare întregului

sistem de rôte cari compun mecanismul orologiuului; nimic dar mai simplu. Regulatorul orologiuului se compune de un mic volau; ersoneria este pusă în mișcare de a doua turbină. Prețul unui atare orologiu este cât se pôte de redus, nu se întorce nici odată și umblă continuu pe câtă vreme va ave o mică cădere de apă de 50 centimetri; pe lângă acestea apa nu se perde, căci la eșirea din turbine se întrebuintează. Când vom ajunge cu distribuțiunea apei în oraș și prin case, vom puté ave pe un preț de nimic atari orologe la ori ce clădire și chiar pe strade. Inventatorul este dl Chehab, interpret în armata francesă din Africa.

Visul din punctul de vedere fisiologic. Dl Felix Hement a comunicat Academiei de științe din Paris un studiu asupra acestei cestiuni. Cea mai mare parte dintre vise, dice dsa, sânt imagini confuse, incomplete și desordonate ale întâmplărilor pe trecute în timpul dlei său ale gândirilor ce au ocupat spiritul. De aci, dsa conchide că nimic nu intră în vis care mai dinainte să nu fi fost în realitate. Visul este un echou al senzațiunilor său ale cugetărilor păstrate de memorie. Acesta stabilit, se înțelege că orbul din naștere n'ar puté să viseze culori, și că surdo-mutul {din naștere n'ar visă sunete. Dl Felix Hement a făcut numeroșe esperințe asupra visului la surdo-muți; dsa s'a incredințat că aceștia viséză cu semne său cu simulacru vorbirei, fiecare după modul cum a fost instruit — nici unul inse nu viséză ceea ce nu cunoșce, ceea ce n'a auđit.

Poșta Redacțiunii.

Te-ai dus. Dela un începător cel puțin rime bune putem să așteptăm. Dar: Fire — tine, dimineață — metasă, împreună — totdeauna etc. nu sânt rime.

Strada Academiei nr. 41. Fiind scris anume pentru cetitorii de acolo, nu-l putem întrebuintă.

Dlul D. R. în B—A. Abonamentul s'a primit și fôia se trimite regulat. Dcă n'ați primit cutare numer, ve rugăm să reclamați.

Hidalgo. Vom alege din ele.

Dama său tigrul Nu o putem întrebuintă. Sfârșitul enigmatic strică totul.

Beatrice. Ve mulțămim pentru șirele simpatice. »O dorință« nu ne place; cealaltă e frumoșă până unde vin brășcele.

Iași. Ciceron pôte rămâne pe toamnă.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea 5 a Samar. Ev. dela Ioanu c. 4, st. 5, gl. 4, a inv. 7.		
Duminea	22 M. Vasilisc	3 Clotildia
Luni	23 Par. Michail	4 Quirinus
Mărți	24 Par. Simeon	5 Bonifacius
Mercuri	25 † Af. cap. Ioan Bot.	6 Norbert
Joi	26 Apost. Carp	7 Lucretia
Vineri	27 Heladius	8 Medard
Sâmbătă	28 Par. Nichita	9 Primus

La numerul acesta ărăș alăturăm un suplement de jumătate de colă.

Totodată rugăm cu stăruință pe aceia cari încă nu ș-au plătit abonamentele, să binevoiescă a le achită, căci ne apropiăm de sfârșitul trimestrului și după cum anunțăm în mai multe rânduri, noi numai cu abonamente plătite regulat înainte putem sustine fôia. Cei ce nu vreu său nu pot plăti regulat, să nu mai cêră dela noi jertfe imposibile, ci facă-și datorla, ori să ne înnașce fôia, căci astfel de »abonați« numai ne incurcă.